

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்
Department of Education, Southern Province

13 ශ්‍රේණිය අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2026
தரம் 13 ஆண்டிறுதிப் பரீட்சை - 2026/Grade 13 Final Term Test - 2026

ජීව විද්‍යාව I
Biology I

9

S

I

කාලය } පැය දෙකයි
Time } Two hours

නම
Name

විභාග අංකය
සැදුමකරු
Index No.

උපදෙස් :

- සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ නම හෝ විභාග අංකය ලියන්න.
- උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ ඉතාමත් ගැලපෙන පිළිතුර තෝරා ගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

(01) පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට පිවි ව්‍යේෂයක අඛණ්ඩ පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා වැදගත් වන පිවිත් සතු ලාක්ෂණික ලක්ෂණය කුමක්ද?

- (1) පරිවෘත්තීය (2) ප්‍රජනනය (3) ආවේණිය
(4) පරිණාමය (5) වර්ධනය හා විකසනය

(02) පහත දැක්වෙන කාබනික සංයෝග හා ඒවායේ තැනුම් ඒකක නිවැරදිව දක්වා ඇති යුගලය තෝරන්න.

- (1) ඉන්සියුලින් - ග්ලුකොසැමීන්
(2) ඇල්බියුමින් - ඇමයිනෝ අම්ල
(3) හෙමිසෙලියුලෝස් - ග්ලුකෝස්
(4) න්‍යෂ්ටික අම්ල - නියුක්ලියෝසයිඩ්
(5) පොස්පොලිපිඩ් - ග්ලිසරෝල් හා මේද අම්ල

(03) සෛලීය ඉන්ද්‍රියා,

- (1) සියල්ල ජලාස්ම පටලයෙන් වට වී නැත.
(2) ප්‍රාග් න්‍යෂ්ටිකයන් තුළ සුළු ප්‍රමාණයක් අඩංගුය.
(3) ප්‍රාග් න්‍යෂ්ටිකයන්ගේ මෙන්ම සූන්‍යාන්‍යයන්ගේද දැකිය හැක.
(4) සැමවිටම විශේෂිත කෘත්‍යයන් කීපයක් ඉටුකිරීමට හැඩ ගැසී ඇත.
(5) සූන්‍යාන්‍යයන්ගේ සෛටසොලය තුළ පමණක් අවලම්භනය වී ඇත.

(04) ශාකවල ගවු සම්බන්ධව නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) ශාක සෛල විභේදනය වූ සෛල ස්කන්ධයක් නිපදවයි.
(2) ධාරක සෛල ප්‍රතිසංවිධානය කර සාමාන්‍ය වර්ධනයක් සිදු කරයි.
(3) ශාක සෛලවල පාලනය කළ නොහැකි උෞනන විභාජනය නිසා සිදු වේ.
(4) ගවු යනු ඉදිමුමක් හා වර්ධනයක් වන අතර මයිටොසිස් වැනි පිවිත් ආක්‍රමණය කිරීමට පෙර ශාකවල විකසනය වේ.
(5) ශාක සෛල විභාජනය පාලනය වන්නේ ඔක්සිත හා සයිටොකයිනීන් වැනි ශාක වර්ධක යාමක අතර නියමිත තුලනය පවත්වා ගැනීමෙනි.

0018

(05) ඇලොස්ටරික යාමනය පෙන්වන එන්සයිමයක් පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) උප ඒකක දෙකකට වඩා වැඩි ගණනකින් සැදී ඇත.
- (2) සෑම උප ඒකක දෙකක් අතරම සක්‍රීය ස්ථානය බැගින් ඇත.
- (3) සම්පූර්ණ සංක්‍රීරණයම විවිධ හැඩ අතර දෝලනය වේ.
- (4) සෑම උප ඒකකයකටම යාමක ස්ථානය බැගින් ඇත.
- (5) යාමක අනු මගින් එන්සයිමයේ ක්‍රියාකාරීත්වය උත්තේජනය හෝ නිෂේධනය හෝ සිදු කෙරේ.

(06) ප්‍රභාසංස්ලේෂණයේදී කැල්වින් චක්‍රය සම්බන්ධව නිවැරදි ප්‍රකාශනය තෝරන්න.

- (1) RuBP පුනර්ජනනය සඳහා ශක්තිය වැය නොවේ.
- (2) 1, 3 බිස්පොස්පොග්ලිසරේට් G3P බවට පියවරෙන් පියවර ඔක්සිකරණය වේ.
- (3) ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාවේදී නිපදවනු ලබන ATP හා NADPH වල ශක්තියෙන් CO₂ ඔක්සිකරණය කෙරේ.
- (4) එක් ග්ලූකෝස් අනුවක ශුද්ධ සංස්ලේෂණය සඳහා කැල්වින් චක්‍රය තෙවරක් සිදුවිය යුතුය.
- (5) RuBP කාබොක්සිල්කරණයේ ප්‍රථම ඵලය කාබන් තුනක සංයුතියකින් යුක්ත ස්ථායී අනුවකි.

(07) *Saccharomyces cerevisiae* තුළ සිදු වන ශ්වසන ක්‍රියාවලියේ අන්තථල වන්නේ,

- (1) එතනෝල් හා CO₂ ය.
- (2) ලැක්ටික් අම්ලය හා CO₂ ය.
- (3) එතනෝල් හා ATP ය.
- (4) එතනෝල්, CO₂ හා ATP ය.
- (5) ලැක්ටික් අම්ලය හා ATP ය.

(08) ජෛව විවිධත්වයේ පරිණාමය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) මුල්ම ජාන හා එන්සයිම ලෙස ක්‍රියාකරන ලද්දේ DNA ය.
- (2) හරිතලවයේ සම්භවය හේතුවෙන් යකඩ අයන ඔක්සිකරණය වීම සිදුවිය.
- (3) ඇදී පෘථිවියේ පැවති වායුගෝලීය ස්වභාවය කුඩා අකාබනික අනු සංස්ලේෂණයට හේතුවිය.
- (4) ආශයිකා සංඝට්ඨනය වී පටලයට ප්‍රෝටීන ඒකරාශී වීමෙන් සෛලය වර්ධනය විය.
- (5) ප්‍රාක් සෛලය බිහිවූයේ කාබනික හා අකාබනික අනු පටල තුළ ඇගිරීම මගිනි.

(09) සියළු බීජ ශාක පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශනය වන්නේ,

- (1) ජන්මාණු ශාක බොහෝ දුරට අන්වීක්ෂීය වේ.
- (2) මහා බීජාණුධානිය ජනක බීජාණු ශාකය තුළම රඳවා ගනී.
- (3) අන්ධපය තුළ ජායා ජන්මානු ශාකය අඩංගු වේ.
- (4) ශුක්‍රාණුව සෘජුවම පරාගනාලය ඔස්සේ පරිවහනය වේ.
- (5) මහා බීජාණුධානිය හා ආවරන පටල සියල්ල ඩිම්බකෝෂය ලෙස හැඳින්වේ.

(10) ආකියා අධිරාජධානියට අයත් පීච විශේෂ පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) ජානවල ඉතා කලාතුරකින් ඉන්ට්‍රෝන පවතී.
- (2) ආන්තික පරිසරවල මෙන්ම වෙනත් පරිසරවලද පීචත් වෙති.
- (3) පටල ලිපිඩ සියල්ල ශාකනය නොවූ හයිඩ්‍රොකාබන් වලින් සමන්විත වේ.
- (4) සෛල බිත්ති පෙප්ටිඩෝග්ලයිකෑන් හා පොලිසැකරයිඩ වලින් සමන්විත වේ.
- (5) සමහර විශේෂ පමණක් 100°C ට වඩා වැඩි උෂ්ණත්වවල වර්ධනය වේ.

(11) කෝඩේටා වංශයේ පීචින් පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) *Osteichthyes* වර්ගයේ පීචින් කර්ණපටහ පටලයක් දරයි.
- (2) බොහෝ කෝඩේටාවන් තුළ උදරීය පේශීම්‍ය හෘදය දැකිය හැක.
- (3) පේශීම්‍ය මහා ප්‍රාචීරය *Aves* හා *Mammalia* යන වර්ග දෙකෙහිම දක්නට ලැබේ.
- (4) *Amphibia* වන්ගේ ශරීරය තුනී තෙත් ග්‍රන්ථි රහිත සමකින් ආවරණය වී ඇත.
- (5) *Reptilia* වන්ගේ ග්‍රන්ථි සහිත සම කෙරටිතමය ශල්‍ය වලින් ආවරණය වී ඇත.

(12) ශාක පටක සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) සනාල පටක තුළ විශාල මධ්‍ය රික්තක සහිත පීච් සෛල දක්නට ලැබේ.
- (2) සනාල පටක පද්ධතියේ අපීච් සෛල දක්නට නොලැබේ.
- (3) සුබේරින් තැන්පත් වූ සෛල වලින් පූර්ණ පටක පද්ධතිය සමන්විත වේ.
- (4) සෑම විටම වර්මය පටක පද්ධතිය සෛල ස්ථර එකකින් සමන්විත වේ.
- (5) ප්‍රිකෝම යනු පූර්ණ පටක පද්ධතියේ සෛල වලින් හටගන්නා බාහිර තෙරුමය.

(13) දිවා කාලයේදී සිදුවන ප්‍රවීණතා වලන යාන්ත්‍රණයේදී,

- (1) පාලක සෛලවල ජල විභවය අඩුවේ.
- (2) පාලක සෛලවල ශුන්‍යතාව අඩුවේ.
- (3) අධි ප්‍රවීණතා කුටීරයේ CO_2 සාන්ද්‍රණය වැඩි වේ.
- (4) පාලක සෛල වලින් K^+ අයන සක්‍රීයව ඉවත් කරයි.
- (5) ජලය පාලක සෛල වලින් බහිරාප්‍රාප්තියෙන් ඉවත් වීම සිදු වේ.

(14) ශාක තුළ ජලය හා ඛනිජ අයන පරිවහනය පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) ශෛලම පටකය ඔස්සේ ජලය හා ඛනිජ අයන පරිවහනය සඳහා ශක්තිය වැයවේ.
- (2) ජලය හා ඛනිජ අයන අන්තර්වර්මය සෛල බිත්ති අවකාශ ඔස්සේ සනාල සිලින්ඩරයට ඇතුළු වේ.
- (3) සංසක්ති ආතති කල්පිතයට අනුව ශෛලම තුළින් ජලය ඉහලට ගමන් කිරීමට විසරනය වැදගත් වේ.
- (4) ජලය හා ඛනිජ අයන මූලකේශ තුළට සාන්ද්‍රණ අනුක්‍රමනය ඔස්සේ අක්‍රීයව ආප්‍රාප්තිය මගින් ඇතුළු වේ.
- (5) මූලෙහි සනාල සිලින්ඩරයට ඇතුළු වූ ජලය ඇපෝප්ලාස්ටය ඔස්සේ ප්‍රරෝහ පද්ධතිය දක්වා පරිවහනය වේ.

(15) ප්ලෝයම පරිසංක්‍රමනය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) බොහෝ ශාකවල සිනි ප්ලෝයම තුළට පරිවහනය සක්‍රීයව සිදු කරයි.
- (2) යාබදව ඇති පෙතේර නල දෙකක යුගල පරිවහනය වීම සෑම විටම එකම දිශාවට සිදු වේ.
- (3) අපායනයේදී නිදහස් සිනි සාන්ද්‍රණය සෑම විටම පෙතේර නලයේ ඇති සාන්ද්‍රණයට වඩා වැඩිය.
- (4) අපායනයේදී සිනි හර කිරීම සමඟ ජලය ශෛලමයේ සිට ප්ලෝයම වෙත ඇතුළු වේ.
- (5) පෙතේර නල තුළට සිනි හරවීම නිසා ප්‍රභවය අසල පෙතේර නල ඒකක තුළ ජල විභවය අඩුවේ.

(16) ශාකවල ගුරුත්වාචර්තනය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) ගුරුත්වාචර්තනය සෑම විටම ධන ප්‍රතිචාරයකි.
- (2) බීජ ප්‍රරෝහනය සිදු වූ විගසම ගුරුත්වාචර්තනය ආරම්භ වේ.
- (3) තුලාෂම ගුරුත්වය යටතේ මූලකේශ සෛලවල ඉහල කොටස්වල තැන්පත් වේ.
- (4) ශාක ගුරුත්වය හඳුනාගන්නේ තුලාෂම නම් වූ ලිපිඩ කණිකා බහුල ලව මගිනි.
- (5) තුලාෂම කල්පිතයට අනුව ගුරුත්වාචර්තන ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා K^+ අයන හා ඔක්සින වැදගත් වේ.

(17) ද්විතියික වර්ධනය සිදු වූ ශාක කඳක,

- (1) පරිවර්මයේ සෑම සෛලයක්ම ජලයට හා වායුවලට පාරගමය වේ.
- (2) ද්විතියික ප්ලෝයමයට පිටතින් ඇති සියලුම පටක පොත්ත ලෙස හඳුන්වයි.
- (3) සනාල කැම්බියමේ ඇති කෙටි මවුලික මගින් වාහකාහ හා වාහිනී ඒකක නිපදවයි.
- (4) අපිවර්මයේ දැකිය හැකි වාසිදුරු ලිහිල්ව සැකසුනු වල්ක සෛල වලින් සමන්විත වේ.
- (5) සනාල කිරණ මගින් ද්විතියික ශෛලම හා ද්විතියික ප්ලෝයම එකිනෙක සම්බන්ධ කරයි.

(18) සෛල හා කාන්‍ය අතර ඇති සම්බන්ධතාව නිවැරදිව දක්වා ඇති පිළිතුර තෝරන්න.

(1) ශ්ලීයා සෛල	- ස්නායු ආවේග ලබාගැනීම
(2) මහා හක්ෂාත්‍ර	- සයිටොකයින වැනි සංඥා අණු වර්ග නිදහස් කිරීම
(3) තුඛ සෛල	- සෛල මතුපිට ඇති අසාමාන්‍ය අණු විනාශ කිරීම.
(4) නියුරෝන	- ස්නායු සෛලවල කාන්‍යය නිසිලෙස හැසිරවීම
(5) මේද සෛල	- ස්නායු සෛලවලට පෝෂණය සැපයීම

(19) සෘජුන්තය තුල්ඥ ප්‍රෝටීන පිරණයට දායක වන අග්න්‍යාශයික යුෂයේ මෙන්ම ආන්ත්‍රික යුෂයේ ද අන්තර්ගත එන්සයිමය කුමක්ද?

- (1) ට්‍රිප්සින් (2) ඩයිපෙප්ටිඩේස් (3) කයිමොට්‍රිප්සින්
(4) කාබොක්සිපෙප්ටිඩේස් (5) ඇමයිනෝපෙප්ටිඩේස්

(20) රුධිර කැටි ගැසීමට අදාළ පියවර කීපයක් පහතින් දැක්වේ.

- A - කොලැජන් තන්තු සමග පට්ටිකා බැඳීම
B - ෆයිබ්‍රිනොජන්, ෆයිබ්‍රින් බවට පත් කිරීම
C - කෙඳි සමූහනය වී රුධිර කැටියේ ජාලය සෑදීම
D - රුධිර වාහිනියක් හානි වී සම්බන්ධක පටක නිරාවරණය වීම.
E - පට්ටිකා පිණ්ඩය සෑදීම

නිවැරදි අනුපිළිවෙල සහිත වරණය වන්නේ,

- (1) D, A, B, E, C (2) D, A, C, E, B (3) D, A, E, B, C (4) D, A, B, C, E (5) D, B, A, C, E

(21) මිනිසාගේ පෙනහැලි වාතනය පිළිබඳ සත්‍ය ප්‍රකාශය පහත ඒවායින් කුමක්ද?

- (1) මිනිසාගේ ශ්වසනයේදී පෙනහැලි තුළට වාතය ඇඳ ගැනීමකට වඩා තල්ලු කිරීමක් සිදු වේ.
(2) අන්තර් පර්ශුක ජෙෂි හා ප්‍රාචීර ජෙෂි සංකෝචනය වීම නිසා උරස් කුහරය තුළ පරිමාව අඩු වේ.
(3) පෙනහැලි වට කරමින් පවතින අන්තරංග ජලුරාව හා පාර්ශ්වික ජලුරාව ලිහිල්ව එකිනෙක ඇලී බැඳී පවතින නිසා සුමට ලෙස ලිස්සා යාමට හැකිය.
(4) පෙනහැලි තුළ ඉහළ O_2 සාන්ද්‍රණයක් හා අඩු CO_2 සාන්ද්‍රණයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා පෙනහැලි වාතනය වීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.
(5) විවේකීව සිටින විට අන්තර් පර්ශුක ජෙෂි, ප්‍රාචීර ජෙෂි හා පපු ප්‍රදේශයේ ජෙෂි සංකෝචනය ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාස ක්‍රියාවලියට දායක වේ.

(22) හෂ්ඨක සෛල මගින් ඉටු කරන කෘත්‍යයක් වන්නේ මින් කුමක්ද?

- (1) සෘජුපිවිත්ට සෘජුව පහරදීම
(2) ප්‍රදාහක ප්‍රතිචාරය ඉහළ නැංවීම
(3) ව්‍යාධිජනකයින්ගේ ප්‍රජනන ක්‍රියාවලියට බාධා කිරීම
(4) අසාමාන්‍ය සෛල අධිග්‍රහනය කර විනාශ කිරීම
(5) ජෛව රසායනික ප්‍රතික්‍රියා මාලාවක් ඔස්සේ ආක්‍රමණික සෛල බිඳ දැමීම

(23) ප්‍රදාහක ප්‍රතිචාරය සම්බන්ධව නිවැරදි ප්‍රකාශය තෝරන්න.

- (1) ප්‍රදාහයකදී සක්‍රීය වන අනුපූරක ප්‍රෝටීන මගින් තවදුරටත් හිස්ටැමින් නිදහස් කරයි.
(2) ප්‍රදාහය සිදු වූ ස්ථානයට සෘජුපිවිත්ගේ විෂ ද්‍රව්‍ය එකතු වූ නිසා ස්ථානීය ඉදිමුම හටගනී.
(3) හානි වූ පටක මගින් නිදහස් කරන ද්‍රව්‍යයන් නිසා රුධිර වාහිනි සංකූචනය වී පාරගම්‍යතාව වැඩිවේ.
(4) හානිය වූ ස්ථානයට පැමිණි සක්‍රීය වූ මහා හෂ්ඨාණු හිස්ටැමින් වැනි ප්‍රදාහක සංඥා අණු නිදහස් කරයි.
(5) දේහ උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම සිදු වන්නේ රසායනික ප්‍රතික්‍රියා වේගවත් කරමින් පටක අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහාය.

(24) පහත දී ඇත්තේ ස්නායු පද්ධතිය හා සම්බන්ධ රෝගයක ලක්ෂණ කීපයකි.

- නිදාගැනීමේ හා ආහාර ගැනීමේ අසාමාන්‍යතාවයක් පෙන්වීම
- දොම්නසට පත් ස්වභාවයක් පෙන්වීම

ඉහත ලක්ෂණ පෙන්වන රෝගය කුමක්ද?

- (1) විශාදය (2) ඩිමෙන්ශියා (3) ඇල්ශයිමර් (4) හින්තෝන්මාදය (5) පාකින්සන්ස් රෝගය

(25) පැරාතයිරොයිඩ් ග්‍රන්ථියෙන් ප්‍රාචය වන හෝමෝනයක කෘත්‍යයක් වන්නේ,

- (1) කාබෝහයිඩ්‍රේට් හා මේද පරිවෘත්තිය යාමනය කිරීමයි.
(2) අස්ථි බිඳහෙලා රුධිරයට කැල්සියම් නිදහස් කිරීමයි.
(3) හෘද ස්පන්දන වේගය හා ජෙෂි තානය පවත්වාගෙන යාමයි.
(4) වෘත්තීය නාල මගින් කැල්සියම් අවශෝෂණය නියේධනය කිරීමයි.
(5) සෘජුන්තයෙන් කැල්සියම් අවශෝෂණය නියේධනය කිරීමයි.

- (26) හයිපොතලාමස හරහා උණුසුම් රුධිරය ගලා යන විට දේහය තුළ සිදුවන ක්‍රියාවක් වන්නේ,
- (1) රෝම උද්ගාමක පේශි සංකෝචනය වීම
 - (2) සමේ පර්යන්ත රුධිර වාහිනි සංකුචනය වීම
 - (3) සමේ සිට ගැඹුරු පටක කරා රුධිරය යොමු කිරීම
 - (4) තයිරොයිඩ් හෝමෝන රුධිරයට වැඩිපුර ප්‍රාවය උත්තේජනය වීම.
 - (5) ස්වේද ග්‍රන්ථවල ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් සිදුවන වාෂ්පීභවන සිසිලනයෙන් තාපය විසුරුවා හැරීම.

- (27) පහත සඳහන් ඒවා අතරින් අලිංගික ප්‍රජනනයේදී වැදගත් කමක් වන්නේ,
- (1) ස්පායී, පරිසර හිතකාමී තත්ව යටතේදී වාසි සහගත වීමය.
 - (2) වෙනස්වන පරිසරයට ඔරොත්තු දෙන විශේෂ බිහිවීමය.
 - (3) සාර්ථක ප්‍රවේණි දර්ශ විශිෂ්ට ලෙස ව්‍යාප්ත කළ නොහැකි වීමය.
 - (4) අහිතකර ජාන කවචල ගහනයෙන් පහසුවෙන් ඉවත් වීමය.
 - (5) ප්‍රජනිතයන් එකිනෙකට හා ජනක පීටියාට ප්‍රවේණිකව සම්බන්ධ නොවීමය.

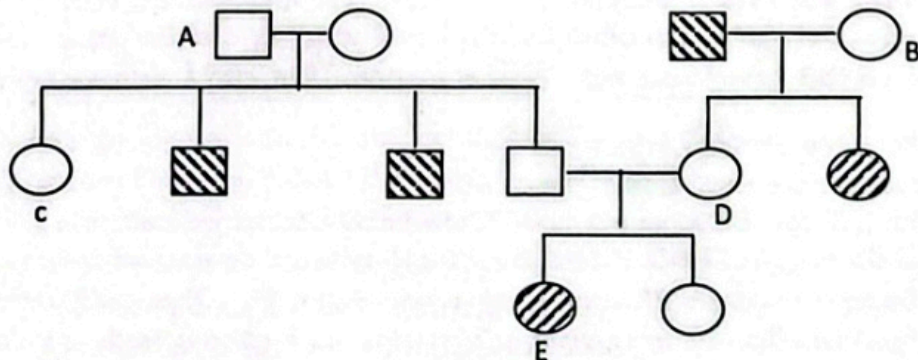
- (28) කශේරුව තැනීමට දායක වන එකිනෙකින් වෙන් වූ කශේරුකා 24ක් ඔබට සපයා ඇත. එම කශේරුකා අතරින් 7 වන ශ්‍රේථි කශේරුකාව අනෙකුත් කශේරුකා වලින් වෙන්කර හඳුනාගැනීමට ඔබ විසින් භාවිත කළ ලක්ෂණය/ලක්ෂණ දැක්වෙන පිළිතුර තෝරන්න.

- A - කණ්ඩක ප්‍රසරය
B - නිරයක් ප්‍රසර යුගල
C - කශේරුක දේහය
D - උත්තර සන්ධාන පාෂ්ඨ යුගල
E - අධර සන්ධාන පාෂ්ඨ යුගල

- (1) A පමණි (2) B පමණි (3) A හා B පමණි
(4) A හා C පමණි (5) A, B, C පමණි

- (29) අස්ථි වෛවර්ථය රෝගයට අදාළ හේතුවක් වන්නේ,
- (1) ස්ප්‍රලතාවයයි (2) වයස්ගත වීමයි (3) කැල්සියම් අඩුවයි.
 - (4) ස්ත්‍රී ලිංගික භාවයයි (5) සන්ධිවල අධික භාවිතයයි

- (30) නැමුණු මහපටගිල්ල පරම්පරා තුනක් ඔස්සේ ආවේණිගත වන ආකාරය පහත පෙලවැල් සටහන මගින් නිරූපණය වේ.

- C හා D මගින් සංකේතවත් වන පුද්ගලයන්ගේ ප්‍රවේණිදර්ශ විය හැක්කේ,
- (1) S_s සහ SS පමණි
 - (2) SS සහ SS පමණි
 - (3) SS/SS සහ Ss වේ.
 - (4) Ss සහ SS පමණි
 - (5) Ss සහ SS/SS වේ.

(31) කල ශාකයෙහි කළු පැහැති බීජ (B) සුදු පැහැති බීජ (b) වලට ප්‍රමුඛ වේ. සාමාන්‍ය පත්‍ර (L) හැකිළුණු පත්‍ර (l) වලට ප්‍රමුඛ වේ. බීජ වර්ණය හා පත්‍ර ස්වභාවය සම්බන්ධ ජාන වෙනස් වර්ණදේහවල පවතී නම්, පහත ප්‍රජනනය ලබා දීමට අදාළ ජනක පරම්පරාවේ ප්‍රවේණි දර්ශ මොනවාද?

- කළු පැහැ බීජ, සාමාන්‍ය පත්‍ර - 178
- සුදු පැහැ බීජ, සාමාන්‍ය පත්‍ර - 181

(1) $BbLl \times BbLl$	(2) $BbLl \times BbLL$
(3) $BBLL \times bbll$	(4) $BbLL \times bbll$
(5) $bbll \times BBLL$	

(32) පොලිපෙප්ටයිඩ සංස්ලේෂණ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) දිගුවීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය ශක්තිය ATP මගින් සැපයේ.
- (2) පොලිසෝම සෑදීම මගින් ප්‍රතිලේඛන සීඝ්‍රතාවය වැඩි කරයි.
- (3) නිවැරදි දිශානතිය සහිත ප්‍රාරම්භක අනුක්‍රමය කේතනය වන දාමයෙහි පමණක් පිහිටයි.
- (4) DNA දාම ලිහීමේ අවධුදාමය නිරාවරණය කිරීමට DNA හෙලිකේස් සහභාගී නොවේ.
- (5) RNA පොලිමරේස් එන්සයිමය DNA වල සමාජනි අනුක්‍රමය පසු කිරීමත් සමඟ පරිවර්තනය අවසන් වේ.

(33) යම්කිසි පොලිපෙප්ටයිඩ දාමයකට කේතය සපයන DNA පටයක නයිට්‍රජනීය හෂම අනුපිළිවෙලක් හා එම දාමයේ විකෘතියක් සිදුවීමෙන් පසු හෂම අනුපිළිවෙල පහතින් දක්වා ඇත.

සාමාන්‍ය කේතනය වන දාමය - $ATG\ GGG\ GCG\ TAC\ ATG\ GCG\ CAC$

විකරණය වූ දාමය - $ATG\ GGG\ GCG\ TAA\ ATG\ GCG\ CAC$

මෙම විකෘතිය පිළිබඳව නිවැරදි වගන්තිය තෝරන්න.

- (1) මෙය අපග්‍යාර්ථක විකෘතියකි.
- (2) මෙහිදී පොලිපෙප්ටයිඩ දාමයට බලපෑමක් සිදු නොවේ.
- (3) මෙය කාන්‍යය රහිත පොලිපෙප්ටයිඩ සාදන නිර්මාණයකි.
- (4) මෙහිදී ප්‍රෝටීනයේ කාන්‍යමය ආකාරයට බලපෑමක් සිදු නොවේ.
- (5) මෙය නිවේෂණය නිසා ඇතිවන ලක්ෂ්‍යය විකෘතියකි.

(34) DNA ප්‍රස්තකාල සම්බන්ධයෙන් අසත්‍ය ප්‍රකාශය තුමක්ද?

- (1) cDNA ප්‍රස්තකාල ජාන ප්‍රකාශනයේ රටාව විදහා දක්වයි.
- (2) සෛලයක සමස්ත RNA එක්ව ගත් කල ව්‍යාන්ස්ක්‍රිප්ටෝමය ලෙස හැඳින්වේ.
- (3) DNA බණ්ඩ වෙන් වෙන්ව ස්වසම වාහක ගහනයක ක්ලෝනකරණය කර ඇත.
- (4) පලමුව සීමා එන්සයිම භාවිතා කොට පිනෝමය අහඹු කැබලි වලට කැපිය යුතුය.
- (5) mRNA ප්‍රතිවර්ති ප්‍රතිලේඛණය මගින් ලබාගත් අනුපුරක DNA, cDNA ප්‍රස්තකාලවල අඩංගු වේ.

(35) පාරිසරික පිරමීඩ පිළිබඳ නිවැරදි වන්නේ,

- (1) සෑම විටම ජෛව ස්කන්ධ පිරමීඩ උඩුකුරු වේ.
- (2) පාරිසරික පිරමීඩයේ පියවර ඉහලට යත්ම පීඩිතයේ ශරීර ප්‍රමාණය කුඩා වේ.
- (3) බොහෝ විට ඉහල පෝෂී මට්ටම් වලට යන විට ක්‍රම ක්‍රමයෙන් ඒකකයන් සංඛ්‍යාව අඩුවේ.
- (4) එක් පීඩියෙකුගෙන් වෙනත් පීඩියෙකුට ශක්ති ගලනය සිදුවන විට 10%ක ශක්ති භාතියක් සිදු වේ.
- (5) පීඩියෙකුගේ කාබනික ද්‍රව්‍ය ආකාරයෙන් ඇති ප්‍රයෝජ්‍ය ශක්ති ප්‍රමාණය ජෛව ස්කන්ධයෙහි බර මගින් නිරූපණය වේ.

(36) තර්ජනයට ලක් වූ පීඩිත පමණක් අන්තර්ගත පිළිතුර තෝරන්න.

- (1) පුංචිලේනා, උණහපුඵවා, මහමඩු
- (2) ඇතා, පුංචිලේනා, උණහපුඵවා
- (3) යෝධ ඉබ්බා, බටර් කප්, Ichthyopis
- (4) දුම්බර ගල්පර දියමැඩියා, වෙසක් මිකිඩි, තිලාපියා
- (5) ඇතා, බටර් කප්, දුම්බර ගල්පර දියමැඩියා

(37) ශක්ති ප්‍රභවය හා කාබන් ප්‍රභවය අනුව වර්ගීකරණය කර ඇති බැක්ටීරියා කාණ්ඩ අතුරින් නිවැරදි පිළිතුර තෝරන්න.

- (1) කාබනික කාබන් - *Nitrosomonas*
- (2) අකාබනික කාබන් - *Thiobacillus sp*
- (3) කාබනික රසායනික ද්‍රව්‍ය - දම් සල්ෆර් බැක්ටීරියා
- (4) අකාබනික රසායනික ද්‍රව්‍ය - බොහෝ බැක්ටීරියා
- (5) අකාබනික රසායනික ද්‍රව්‍ය - දම් සල්ෆර් නොවන බැක්ටීරියා

(38) නයිට්‍රජන් චක්‍රය තුළ සූදු පීචින්ගේ දායකත්වයෙන් සිදුවන ක්‍රියාවලියක් නිවැරදිව දක්වා ඇති පිළිතුර තෝරන්න.

- (1) NO_2^- *Nitrosomonas* $\rightarrow$ NO_3^-
- (2) NH_4^+ *Nitrobacter* $\rightarrow$ NO_2^-
- (3) N_2O *Pseudomonas sp* $\rightarrow$ N_2
- (4) NH_3 *Azotobacter sp* $\rightarrow$ NH_4^+
- (5) NH_4^+ *Clostridium sp* $\rightarrow$ N_2

(39) පහත සඳහන් වාණිජමය ඵල නිපදවීමට අදාළ සූදු පීච විශේෂය නිවැරදිව දැක්වෙන වරණය තුමක්ද?

- (1) රයිබොෆ්ලේවින් - *Pseudomonas sp*
- (2) සෙලියුලෝස් - *Aspergillus oryzae*
- (3) විස් - *Lactobacillus sp*
- (4) ඇසිටික් අම්ලය - *Aspergillus niger*
- (5) ටෙට්‍රාසයික්ලින් - *Streptomyces aureofaciens*

(40) වඩංගු රෝග වාහකයා සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි ප්‍රකාශනය වන්නේ,

- (1) දූෂිත ජලයෙහි අභිජනනය කරයි.
- (2) ගැහැණු මදුරුවා පහුරක් වැනි බිත්තර ගොනුවක් දමයි.
- (3) බිත්තර පිපිරී දින 4 - 5 ඇතුළත කීටයන් බවට පත්වේ.
- (4) පුහුණුලාගේ දේහය මතුපිට සුදු පැහැ සලකුණු දැකිය හැක.
- (5) පියාපත් සැකිල්ලෙහි කුඩා නාරටි කළු පැහැති ශල්ක මගින් මායිම් වේ.

❖ ප්‍රශ්න අංක 41 සිට 50 තෙක් ප්‍රශ්නවලදී දී ඇති ප්‍රතිචාර අතුරෙන් එකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් නිවැරදිය. කවර ප්‍රතිචාර/ ප්‍රතිචාරය නිවැරදිදැයි තෝරන්න.

උපදෙස් සැකෙවින්				
1	2	3	4	5
A, B, D නිවැරදිය	A, C, D නිවැරදිය	A, B නිවැරදිය	C, D නිවැරදිය	වෙනත් කිසියම් ප්‍රතිචාරයක් හෝ ප්‍රතිචාර සංයෝජනයක් නිවැරදිය.

(41) එෆුණු මූලාශ්‍රයක සෛල තුළ සිදු වන විවිධ විභාජන කලාවලදී සිදුවිය හැකි සිදුවීමක්/ සිදුවීම් වන්නේ,

- A - නර්තු සූදු නාලිකා විඛණ්ඩනය වීම.
- B - සහෝදර වර්ණදේහාංශ සෙන්ට්‍රොමියරයෙන් වෙන් වීම
- C - ප්‍රවේණිකව සර්වසම නොවන ද්‍රව්‍ය සෛල දෙකක් නිපදවීම
- D - සෛල ජලාස්ම විභාජනය සිදු වන විට හේදන ඇලියක් සෑදීම
- E - නර්තු භාදමින් කේන්ද්‍රදේහ ප්‍රතිවිරුද්ධ ධ්‍රැව කරා ගමන් කිරීම

(42) *Euglena* තුළ දැකිය හැකි ව්‍යුහ පමණක් අඩංගු පිළිතුර/ පිළිතුරු වන්නේ,

- A - කහිකා, ජවිකාව, මොබ ඇලිය
- B - අසිලප, සංකෝචක රික්තක, මොබ ඇලිය
- C - කහිකා, අසිලප, සංකෝචක රික්තක
- D - සංකෝචක රික්තක, අසිලප, ජවිකාව
- E - සංකෝචක රික්තක, මොබ ඇලිය, කහිකා

(43) ලිෂ්නිභූත සෛල බිත්ති දක්නට ලැබෙන්නේ පහත දක්වා ඇති කුමන සෛලයේ/ සෛල වලද?

A - දාඩස්පර

B - වාගිනි ඒකක

C - පෙතේර නල ඒකක

D - වාහකාහ

E - සහවර සෛල

(44) මානව වාක්කයේ සිදුවන මුත් සැදීමේ ක්‍රියාවලියේදී ස්‍රාවය හා වරණය ප්‍රතිශෝෂණය යන ක්‍රියාවලි දෙකටම ලක්වන අයනාද/ අයන තෝරන්න.

A - Na^+

B - K^+

C - Cl^-

D - HCO_3^-

E - H^+

(45) ශුක්‍ර තරලය පිළිබඳව සත්‍ය ප්‍රකාශය/ ප්‍රකාශ තෝරන්න.

A - ශුක්‍රාණුවක පිවිත කාලය පැය 48 - 72 ක් පමණ වේ.

B - සාමාන්‍ය එක් විසර්ජනයකදී ශුක්‍ර තරලය 3 - 5ml පමණ පිට වේ.

C - ශුක්‍රාණු හා අනෙකුත් අතිරේක ග්‍රන්ථි වර්ග තුනෙහි ස්‍රාවයන්ගේ මිශ්‍රණයකි.

D - ශුක්‍රාණු ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් අවසන් විසර්ජක ශුක්‍ර තරලයෙන් 10%ට වඩා අඩුය.

E - ශුක්‍ර තරලය සැදීමට ප්‍රධානව දායක වන්නේ පුරාස්ථ ග්‍රන්ථිය නිකුත් කරන තරලයන්ය.

(46) ගර්භනිභාවයේ පළමු ත්‍රෛමාසිකයේදී මව තුළ සිදුවන වෙනස්වීමක්/ වෙනස්වීම් වන්නේ,

A - මවට හුණයේ වලන දැනීමට පටන් ගැනීමය.

B - ශ්ලේෂ්මල පිණ්ඩයක් මගින් ගැබ ගෙල අවහිර වීමය.

C - ප්‍රොජෙස්ටරෝන් හා ඊස්ට්‍රජන් කලල බන්ධය මගින් නිපදවීමය.

D - පිරණ ක්‍රියාවලිය අවහිර වීම නිසා නිතර මුත්‍රා පහකිරීමට සිදුවීමය.

E - ඉහල hCG හෝමෝන සාන්ද්‍රණය ප්‍රොජෙස්ටරෝන් හා ඊස්ට්‍රජන් ස්‍රාවය සඳහා වැදගත් වීමය.

(47) ප්‍රතිසංයෝජිත DNA අණුවක් සැදීම සඳහා අවශ්‍ය වන ශිල්ප ක්‍රමයක්/ ක්‍රම වන්නේ,

A - DNA සීමා එන්සයිම මගින් සීමිත පිරණය

B - DNA බණ්ඩය නාලස්ථව විකරනය

C - නිවැරදි DNA බණ්ඩ ඒක භාවිත කරමින් හඳුනාගැනීම

D - බහුවිධ ප්‍රභව වලින් ලබාගත් DNA බණ්ඩ DNA ලයිගේස් භාවිතා කර සම්බන්ධ කිරීම

E - ප්‍රයෝජනවත් DNA බණ්ඩ පරිනාමනය විය යුතු සෛලය තුලට ජාන තුවක්කුව මගින් විදීම.

(48) සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය 1000mm ට අඩු බියෝම වන්නේ,

A - කාන්තාර

B - වැපරාල්

C - නිවර්තන වනාන්තර

D - උතුරු කේතුධර වනාන්තර

E - සෞම්‍ය කලාපික පළල් පත්‍ර වනාන්තර

(49) පාසල් විද්‍යාගාරය තුළ පෙට්‍රි දිසි, පිපෙට්ටු වැනි වීදුරු භාණ්ඩ පිවානුහරණය සඳහා අදාළ වන ප්‍රකාශයක් / ප්‍රකාශ වන්නේ,

A - $170^{\circ}C$ උෂ්ණත්වයට රත් කිරීම

B - ක්‍රියාපීච්ඡිත් ඔක්සිකරණය මගින් මරා දැමීම

C - හුමාලය මගින් වායුගෝල පීඩන 1හිදී පිවානුහරණය කිරීම

D - ප්‍රයෝජන හැර ක්‍රියා පීච්ඡි අන්තඃ බීජාණු විනාශ වීම

E - $140^{\circ}C$ හුමාලය මගින් පිවානුහරණය

(50) දැනටමත් සම්පූර්ණ කර ඇති ගෙනෝම ව්‍යාපෘතියක්/ ව්‍යාපෘති වන්නේ,

A - වි ශාකය

B - මීයා

C - *Escherichia coli*

D - *Arabidopsis thaliana*

E - *Wucheraria bancrofti*

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்
Department of Education, Southern Province

13 ශ්‍රේණිය අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2026
தரம் 13 ஆண்டிறுதிப் பரீட்சை - 2026/Grade 13 Final Term Test - 2026

ජීව විද්‍යාව II
Biology II

9

S

II

**කාලය
දිගුරාම
Time**

**පැය තුනයි
Three hours**

**නම
Name**

**විභාග අංකය
සටහන
Index No.**

උපදෙස්:

අමතර කියවීමේ කාලය මි. 10 යි

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 11 කින් සහ ප්‍රශ්න 10 කින් සමන්විත වේ.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A සහ B යනුවෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර කොටස් දෙකටම නියමිත කාලය පැය තුනයි.
 - ☐ A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා (පිටු 2 - 10)
- ප්‍රශ්න හතරකට මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ම පිළිතුරු සපයන්න.
- එවේ පිළිතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන් වල ලිවිය යුතු ය. මෙම ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බව ද, දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බව ද සලකන්න.
 - ☐ B කොටස - රචනා (පිටුව - 11)
- ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා වෙනත් කඩදාසි පාවිච්චි කරන්න. සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A, B කොටස් එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ A කොටස උඩින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ශාලාධිපතිව භාර දෙන්න.
- ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B කොටස පමණක් විභාග ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යා හැකිය.

පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි

කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලකුණු
A	01	
	02	
	03	
	04	
	05	
	06	
	07	
	08	
	09	
	10	
එකතුව		
ප්‍රතිගතය		
අවසන් ලකුණු		

අවසාන ලකුණු

බහුවරණ	
රචනා	
මුළු ලකුණු	

අත්සන

උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
අධීක්ෂණය කළේ :	

0081

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

(01) (A) (i) (a) ජල අණුවක ධ්‍රැවීයතාව ඇතිවීමට හේතුව කුමක්ද?

.....
.....

(b) ජලය සතු ඉහළ වාෂ්පීකරණයේ තාපය පීඩිතයේ පැවැත්මට වැදගත් වන්නේ කෙසේද?

.....
.....

(ii)(a) දිලීරවල ප්‍රධාන සංචිත පොලිසැකරයිඩය කුමක්ද?

.....

(b) පහත දැක්වෙන එක් එක් අණු වර්ගය සඳහා උදාහරණය බැගින් ලියන්න.

▪ උභයගුණී -

▪ උභයසාහි -

(c) ප්‍රෝටීනවල ද්විතියික ව්‍යුහය පවත්වා ගැනීමට දායක වන ප්‍රධාන බන්ධනය කුමක්ද?

.....

(iii) ආලෝක අන්වීක්ෂය හා ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්වීක්ෂය අතර වෙනස්කම දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....
.....
.....

(iv) ජලාස්ම පටලයේ තරලමය ස්වභාවය පවත්වා ගැනීමට දායක වන ලිපිඩ වර්ග දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....
.....

(B) (i) (a) ප්‍රභාසංස්ලේෂක වර්ණක යනු මොනවාද?

.....

(b) ආලෝකය ප්‍රතිග්‍රහනය කරන ප්‍රධාන වර්ණකය කුමක්ද?

.....

(ii) බාර්ලි හා බඩ ඉරිඟු ශාකවල කලාප කොපු සෛලවල දැකිය හැකි ප්‍රධාන කාන්‍යමය වෙනස්කම කුමක්ද?

.....
.....

(iii) (a) අධික ආලෝක නිව්‍රතාවය යටතේදී ප්‍රභාසංස්ලේෂණ සීඝ්‍රතාවය අඩු වීමට හේතුව කුමක්ද?

.....
.....

(b) අධික ආලෝක නිව්‍රතාවයෙන් ආරක්ෂා වීම සඳහා ශාකවල පවතින උපාංග මොනවාද?

.....
.....

(c) රුබිස්කෝ එන්සයිමය මගින් උත්ප්‍රේරණය කරන ප්‍රතික්‍රියා දෙක නම් කරන්න.

.....

(iv) (a) ක්‍රොමොටින් යනු මොනවාද?

.....

(b) කයිනෙටකෝර්වලට සම්බන්ධ නොවූ ක්ෂුද්‍ර නාලිකා වල කාර්යය කුමක්ද?

.....

(v) ප්‍රාග් න්‍යෂ්ටික සෛලවල ප්‍රභාසංස්ලේෂණය හා ස්වායු ශ්වසනය සිදුවන ස්ථාන සඳහන් කරන්න.

▪ ප්‍රභා ශ්වසනය -

▪ ස්වායු ශ්වසනය -

(vi) (a) සංචාන්තීය යනු කුමක්ද?

.....

(b) ATP ශක්ති හුවමාරු ක්‍රියාවලියේ සාර්වත්‍ර විනිමය ලෙස හඳුන්වන්නේ ඇයි?

.....

(C) (i) ගහණයක පිවිත්ගේ පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට වාසි සහගත ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.

.....

(ii) සමහර බැක්ටීරියාවන්ගේ දැකිය හැකි ලිංගික ප්‍රජනන ක්‍රමයක් සඳහන් කරන්න.

.....

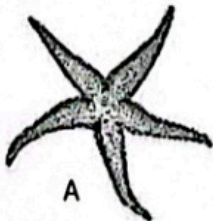
(iii) (a) ආත්‍රපෝධා වංශයේ පිවිත් ශ්වසනය සඳහා යොදා ගන්නා ව්‍යුහ මොනවාද?

.....

(b) හෘදයක් රහිත කෂීණ වූ සංචාන සංසරණ පද්ධතියක් දරන සත්ත්ව වංශය කුමක්ද?

.....

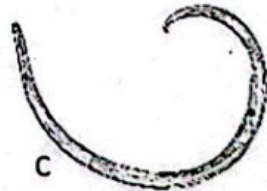
(iv) පහත රූප සටහන්වල පෙන්වා ඇති පිවිත් අන්තර්ගත වන වංශවලට අනන්‍ය ලක්ෂණයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

A

B

C

A -

B -

C -

(v) කහිකාධර ශුක්‍රානු නිපදවන ශාක දෙකක ලක්ෂණ පහත දී ඇත. එම ලක්ෂණ පෙන්වන ශාක වංශය බැගින් නම් කරන්න.

(a) බීජාණු ශාකය ඡායා ජන්මාණු ශාකයෙන් ජලය අවශෝෂණය කරයි.

(b) බීජාණු ශාකවල විශාල කේතු නිපදවයි.

(vi) පහත සඳහන් එක් එක් ලක්ෂණය පෙන්වන දිලීර වංශය සඳහන් කරන්න.

(a) ප්‍රජනනයේදී කහිකාධර වල බීජාණු නිපදවීම.

(b) ද්විත්‍යාෂ්ඨික දිලීර ජාලය පිවින වක්‍රයේ ප්‍රමුඛ වීම.

(vii) ඒකබීජපත්‍රී හා ද්විබීජපත්‍රී ශාකවල පුෂ්පවල දැකිය හැකි වෙනස් කම් දෙකක් ලියන්න.

(02) (A) (i) (a) ද්විබීජපත්‍රී ශාක දෙහයේ කොටස්වල පිටත ආරක්ෂක වැස්ම ලෙස ක්‍රියාකරන පටකයේ දැකිය හැකි සෛල වර්ග දෙකක් නම් කරන්න.

(b) සංසේචනය සඳහා බාහිර ජලය අවශ්‍ය නොවන ශාක කාණ්ඩ දෙකක් නම් කරන්න.

(ii) (a) ශාක තුල මැග්නීසියම් (Mg) මූලද්‍රව්‍යයේ කාර්‍යය දෙකක් ලියා දක්වන්න.

(b) බීජ ප්‍රරෝහණය උත්තේජනය කරන ශාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය දෙකක් නම් කරන්න.

(iii) යාන්ත්‍රික උත්තේජවලට ශාක දක්වන ප්‍රතිචාර දෙකක් සඳහන් කරන්න.

(iv) පරාගණය යනු කුමක්ද?

(v) ද්විත්ව සංසේචනය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද?

(B) (i) (a) කාටිලේජ පටකයේ පූරකයේ අඩංගු ප්‍රධාන සංඝටකය කුමක්ද?

(b) ඉහත (a) හි සඳහන් පුරකය ස්ථාවය කරනු ලබන්නේ කුමන ව්‍යුහය මගින්ද?

.....

(ii) අන්තරායාශ්‍රිත ප්‍රණාලය පිත්ත ප්‍රණාලය සමග සම්බන්ධ වීමෙන් තැනෙන ව්‍යුහය කුමක්ද?

.....

(iii) ආසාන පරිමාව යනු කුමක්ද?

.....

.....

(iv) සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකුගේ රුධිර පීඩනය වැඩිවන අවස්ථාවන් දෙකක් හා අඩුවන අවස්ථාවන් දෙකක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

.....

.....

(v) (a) ගර්භ ආවරණයේ පවතින පෘෂ්ඨාතනි ශමකයේ කෘත්‍යය සඳහන් කරන්න.

.....

(b) සිගරට් දූමේ අඩංගු හයිඩ්‍රජන් සයනයිඩ් මගින් ශ්වසන පද්ධතියට සිදුවන හානිය කුමක්ද?

.....

(C) (i) (a) ආසාත්මික කාරක යනු මොනවාද?

.....

(b) ආසාත්මික කාරක ප්‍රතිපීඩකයක් නම් කරන්න.

.....

(c) මානව ප්‍රතිශක්ති උෞනතා වයිරසය හේතුවෙන් පුද්ගලයෙක් මරණයට පත්වන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් දක්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) අපවාහි ධමනිකාව මගින් සාදනු ලබන කේශනාලිකා ජාල දෙක නම් කරන්න.

.....

.....

(iii) මුත්‍රාශයේ ගල් හටගැනීමේ තත්ත්වය වලක්වා ගැනීමට කල යුත්තේ කුමක්ද?

.....

(iv) පර්යන්ත ස්නායු පද්ධතිය සැදී ඇති සංරචක මොනවාද?

.....
.....
.....

(v) (a) පිරිමින් තුල ලිංගික හෝමෝන නිෂ්පාදනය පාලනය වන සෘණ ප්‍රතිපෝෂී යාන්ත්‍රණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....
.....

(b) Depo – provera නම් එන්නත මගින් උපත් පාලනය සිදු කරන්නේ කෙසේද?

.....
.....

(03) (A) (i) (a) ගබසා කිරීම යනු කුමක්ද?

.....
.....

(b) ගර්භනී සමයේ ආබාධ හඳුනාගැනීමට භාවිතා කරන ක්‍රම දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....
.....

(ii) හයිපොතැලමස හා පිටියුටරියේ බණ්ඩිකා අතර සම්බන්ධතාවය පවත්වා ගන්නේ කෙසේද?

.....
.....

(iii) (a) අක්‍රිය විභවය යනු කුමක්ද?

.....

(b) නියුරෝනයක අක්‍රිය විභවය කොපමණද?

.....

(iv) අක්‍රිය පටල විභවය පවත්වා ගනු ලබන සාධක නම් කරන්න.

.....
.....
.....

(v) පීඩන ප්‍රතිග්‍රාහකයක් මෙන්ම කම්පන ප්‍රතිග්‍රාහකයක්ද වන සංවේදී ව්‍යුහයක් නම් කරන්න.

.....

(vi) මිනිස් ඇසේ පවතින කාච රසය හා අම්මය රසය යන සංඝටක ඉටුකරන කාන්‍යයයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

- කාච රසය -
- අම්මය රසය -

(vii) කේතු දේහය මගින් ස්වාභාවික කරන හෝමෝනයේ කාර්යය සඳහන් කරන්න.

(B) (i) ප්‍රමුඛ ඇලීලය යනු කුමක්ද?

(ii) ඇලීල සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රමුඛ හෝ නිලීන නොවීම නිසා ඇතිවන මෙන්ධිලිය නොවන ආවේණික රටා දෙකක් නම් කරන්න.

(iii) $AaBbDd \times AaBbDd$ ක්‍රියාශ මුහුම මගින් $AaBbDD$ ප්‍රවේණිදර්ශය ලැබීමේ සම්භාවිතාවය කොපමණද?

(iv) *Drosophila* පළතුරු මැස්සන්ගේ අළු පැහැති දේහය (G) කළු පැහැති දේහයට (g) ප්‍රමුඛ වේ. සාමාන්‍ය පියාපත් (N) අවශිෂ්ඨ පියාපත් (n) වලට ප්‍රමුඛ වේ. ඉහත ජාන පූර්ණ ප්‍රතිබද්ධය පෙන්වයි නම්, නුමුහුම් අළු දේහ සාමාන්‍ය පියාපත් දරණ මැස්සන් සහ කළු දේහ අවශිෂ්ඨ පියාපත් දරණ මැස්සන් අතර මුහුමක් සිදු කළ විට,

(a) ජනක පරම්පරාවට අයත් පළතුරු මැස්සන්ගේ ප්‍රවේණිදර්ශය ලියන්න.

(b) ඉහත මුහුමෙන් ලැබෙන F_1 පරම්පරාවෙහි ප්‍රවේණිදර්ශය ලියන්න.

(c) F_1 පීචින් දෙදෙනෙක් අතර මුහුමෙන් F_2 ප්‍රජනිතය ලැබෙන ආකාරය දක්වා ප්‍රවේණිදර්ශ හා රූපාණුදර්ශ අනුපාතය ගණනය කරන්න. (අවතරණය සිදු නොවේ යයි උපකල්පනය කරන්න).

(C) (i) පීචින් තුළ අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රවේණික ද්‍රව්‍ය ලෙස ක්‍රියා කිරීමට සුදුසු වන DNA සතු ගුණාංග දෙකක් ලියන්න.

(ii) (a) DNA ප්‍රතිවලිතය යනු කුමක්ද?

(b) විශාල DNA අණුවක ප්‍රතිවලිත ක්‍රියාවලියේ වේගය වැඩි කරගෙන ඇත්තේ කෙසේද?

.....

(c) DNA ප්‍රතිවලිතයේදී RNA පොලිමරේස්වල කාර්යභාරය කුමක්ද?

.....

(iii) (a) ජාන ප්‍රකාශනය යනු කුමක්ද?

.....

(b) ජානයක අවසන් නිෂ්පාදිතය ලෙස ක්‍රියාකරන අණුවර්ග තුනක් ලියන්න.

.....

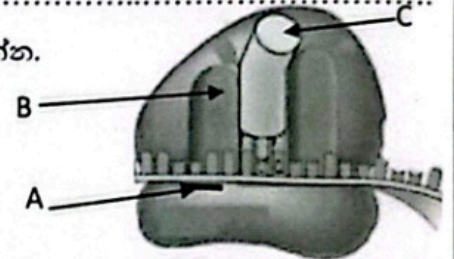
.....

(iv) (a) දී ඇති රූප සටහනෙහි A, B හා C ස්ථාන හඳුනා ගන්න.

A -

B -

C -

(b) ඉහත ව්‍යුහය ආශ්‍රිතව සිදුවන r - RNA මගින් උත්ප්‍රේරණය වන ප්‍රතික්‍රියාව කුමක්ද?

.....

(v) ජෛව සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ කාටපිතා ගිවිසුමෙහි අරමුණ කුමක්ද?

.....

.....

(04) (A) (i) (a) පරිසර පද්ධතියක් යනු කුමක්ද?

.....

.....

(b) පරිසර පද්ධතියක සමස්ත ස්වභාවය විස්තර කෙරෙන පාරිසරික පිරමීඩ වර්ගය කුමක්ද?

.....

(c) පරිසර පද්ධතියක ද්‍රව්‍ය චක්‍රීකරණය අත්‍යවශ්‍ය ක්‍රියාවක් වන්නේ ඇයි?

.....

(ii) සෞම්‍ය කලාපයේ දැකිය හැකි බියෝම වර්ග මොනවාද?

.....

.....

.....

.....

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ හමුවන මුහුදු තෘණ විශේෂ දෙකක් නම් කරන්න.

.....

.....

(iv) (a) ජෛව විවිධත්ව උණුසුම් කලාපයක් යනු කුමක්ද?

.....
.....

(b) දකුණු ආසියාවේ ප්‍රධාන ජෛව විවිධත්ව උණුසුම් කලාපයට අයත් ප්‍රදේශ දෙකක් නම් කරන්න.

.....
.....

(c) ශ්‍රී ලංකාවට ඒකදේශික සත්ත්ව විශේෂයක් නම් කරන්න.

.....

(B) (i) සහපිටි නයිට්‍රජන් තිරකිරීමේ හැකියාව සහිත සයනොබැක්ටීරියාවක් නම් කරන්න.

.....

(ii) එකසිනේට යනු කවරේද?

.....
.....
.....

(iii) (a) පිචාණුහරණය යනු කුමක්ද?

.....

(b) පහත ද්‍රව්‍ය පිචාණුහරණය සඳහා වඩාත් සුදුසු ක්‍රමයක් බැගින් ලියන්න.

- පිපෙට්ටු -
- රෝහල් ඇඳන් මෙට්ට -

(iv) (a) ආක්‍රමණකාරී යනු කුමක්ද?

.....
.....

(b) ව්‍යාධිජනකයන් මගින් නිපදවනු ලබන එන්සයිම දෙකක් සඳහන් කර ඒවායේ කාර්යයන් බැගින් ලියන්න.

එන්සයිමය

කාර්යය

.....
.....

(v) (a) කාර්මික අපජලය පිරිසිදු කිරීමේදී අපජලය වාතනය කරන්නේ ඇයි?

.....

(b) අපජලය පිරිසිදු කිරීමේදී ජලය වාතනය සිදු කෙරෙන ක්‍රම දෙක සඳහන් කරන්න.

.....
.....

0075

(C) (i)

(a) ජලාලයක් යනු කුමක්ද?

.....

(b) ජලාලයක මත්ස්‍යයයන් ඇතිකිරීමේදී පාරිසරික සාධක ප්‍රශස්ත පරාසයක් තුළ පවත්වා ගැනීම සඳහා සතියකට දිනක් මත්ස්‍යයයන්ට ආහාර නොදිය යුතු වුවත් එසේ කිරීම සුදුසු නොවන විකසන අවධි දෙකක් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

(c) ජලාලයේ නිල හරිත ශාක ජලවාංග පැවතීමෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද?

.....

(d) විසිතුරු මත්ස්‍යයයන්ට බැක්ටීරියා මගින් වැළඳෙන සුලභ රෝග දෙකක් නම් කරන්න.

.....

.....

(ii) (a) ඩෙංගු වෛරසය සම්ප්‍රේෂණය කරන වාහක මදුරු විශේෂයක් නම් කරන්න.

.....

(b) ඩෙංගු වාහකයන් මර්ධනයට යොදා ගන්නා බැක්ටීරියා විශේෂය කුමක්ද?

.....

(iii) (a) නැනෝ තාක්ෂණය ලෝකයට ඉදිරිපත් කළ විද්‍යාඥයා කවුද?

.....

(b) කැඩුණු අස්ථි ප්‍රතිස්ථාපනයට යොදා ගන්නා නැනෝ ව්‍යුහයක් නම් කරන්න.

.....

(iv) (a) කලල මූලික සෛලවල ප්‍රභවය කුමක්ද?

.....

(b) කලල මූලික සෛලවල විශේෂත්වය කුමක්ද?

.....

B කොටස රචනා

ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

- (05) (a) දර්ශීය ශාක සෛලයක බහිෂ් සෛලීය සංඝටක විස්තර කරන්න.
(b) ඇලොස්ටරික යාමනය පෙන්වන එන්සයිමයක ලාක්ෂණික ලක්ෂණ කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
- (06) (a) *Nephrolepis* වල භෞමික අනුවර්තනයන් එහි පිවින වක්‍රය ඇසුරෙන් විස්තර කරන්න.
(b) ශාක සෛලයක් සංශුද්ධ ජලයේ ගිල්වූ විට ජල විභව සමීකරණයේ සංරචකවල සිදු වන වෙනස්වීම් පැහැදිලි කරන්න.
- (07) (a) මානව දේහයේ රුධිරය හා පටක අතර වායු හුවමාරු ක්‍රියාවලිය විස්තර කරන්න.
(b) මානව වෘක්ක මගින් රුධිර පරිමාව හා පීඩනය යාමනය වන ආකාරය විස්තර කරන්න.
- (08) (a) මානව සමෙහි ව්‍යුහය විස්තර කරන්න.
(b) කංකාල පේශි වලනයේ මූලික යාන්ත්‍රණය විස්තර කරන්න.
- (09) (a) සෛලය තුළට ආගන්තුක DNA ලබා ගැනීමේ ක්‍රම කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.
(b) ශාක වර්ධනය හා අදාළව පාංශු ක්ෂුද්‍ර පිවිත්ගේ අන්තර් ක්‍රියා විස්තර කරන්න.
- (10) කෙටි සටහන් ලියන්න.
(a) බහුකාර්යතාවය
(b) පීචි විශේෂ සංරක්ෂණය
(c) වයටම

රහස්‍යයි

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்

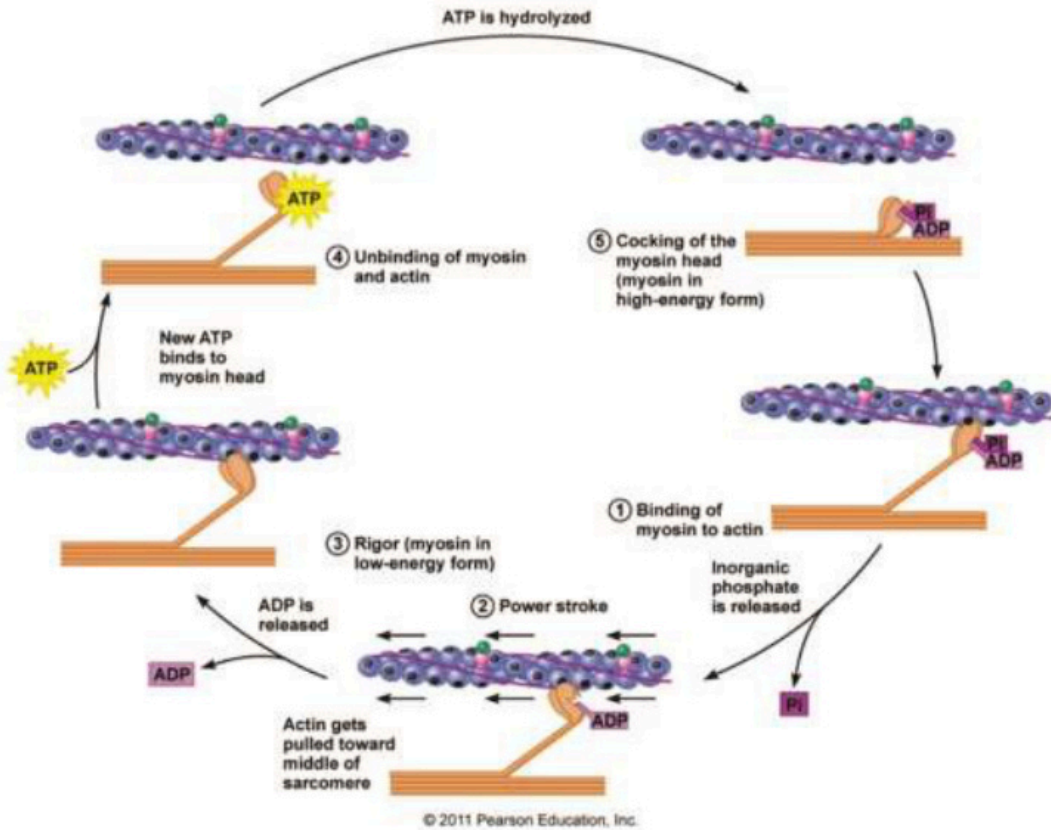
Southern Provincial Department of Education

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ), 13 ශ්‍රේණිය, අවසාන වාර පරීක්ෂණය, 2026

General Certificate of Education (Ad. Level), Grade 13, Final Term Test, 2026

09 - ජීව විද්‍යාව

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்

Southern Provincial Department of Education

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ), 13 ශ්‍රේණිය, අවසාන වාර පරීක්ෂණය, 2026
General Certificate of Education (Ad. Level), Grade 13, Final Term Test, 2026

09 - ජීව විද්‍යාව

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

ලකුණු බෙදීයාම

I පත්‍රය = 50

II පත්‍රය

A කොටස : 4 X 100 = 400

B කොටස : 4 X 150 = 600

එකතුව = 1000

II පත්‍රය සඳහා අවසාන ලකුණු = 50

I පත්‍රය සඳහා අවසාන ලකුණු = 50

අවසාන ලකුණු : I පත්‍රය + II පත්‍රය = 100

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

தென் மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம்

Southern Provincial Department of Education

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ), 13 ශ්‍රේණිය, අවසාන වාර පරීක්ෂණය, 2026

General Certificate of Education (Ad. Level), Grade 13 Final Term Test, 2026

විෂය අංකය **09**

විෂය **ජීව විද්‍යාව**

දකුණු දිමේ පටිපාටිය - I පත්‍රය

ප්‍රශ්න අංක	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංක	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංක	පිළිතුරු අංකය
01	2	19	4	37	2
02	2	20	3	38	3
03	5	21	4	39	5
04	5	22	4	40	4
05	5	23	1	41	3
06	3	24	1	42	4
07	4	25	2	43	1
08	All	26	5	44	5
09	2	27	1	45	4
10	2/5	28	3	46	5
11	2	29	3	47	2
12	1	30	3	48	1
13	1	31	4	49	3
14	5	32	4	50	5
15	1	33	3		
16	2	34	2		
17	5	35	3		
18	2	36	5		

මුළු ලකුණු = 50

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

- ප්‍රශ්න හතරටම මෙම පත්‍රයේ ම පිළිතුරු සපයන්න.

(01) (A) (i) (a) ජල අණුවක ධ්‍රැවීයතාව ඇතිවීමට හේතුව කුමක්ද?

- ජල අණුවේ ඇති ඔක්සිජන් පරමාණුව සුළු වශයෙන් සෘණ ආරෝපිත වීම හා හයිඩ්‍රජන් පරමාණුව සුළු වශයෙන් ධන ආරෝපිත වීම.

1 pt

(b) ජලය සතු ඉහළ වාෂ්පීකරණයේ නාපය ජීවීන්ගේ පැවැත්මට වැදගත් වන්නේ කෙසේද?

- (අවම ජල හානියක් සිදු කරමින් වැඩි තාප ශක්තියක් නිදහස් කළ හැකි නිසා) ජීවියාගේ දේහ පෘෂ්ඨය සිසිල් ලෙස තබා ගැනීමට හැකි වීම

1 pt

(ii) (a) දිලීරවල ප්‍රධාන සංචිත පොලිසැකරයිඩය කුමක්ද?

- ග්ලයිකොජන්

1 pt

(b) පහත දැක්වෙන එක් එක් අණු වර්ගය සඳහා උදාහරණය බැගින් ලියන්න.

- උභයගුණී - ඇමයිනෝ අම්ල
- උභයසාහි - පොස්පොලිපිඩ

2pts

(c) ප්‍රෝටීනවල ද්විතීයික ව්‍යුහය පවත්වා ගැනීමට දායක වන ප්‍රධාන බන්ධනය කුමක්ද?

- අන්තඃ අනුක හයිඩ්‍රජන් බන්ධන

1pts

(iii) ආලෝක අන්වීක්ෂය හා ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්වීක්ෂය අතර වෙනස්කම් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

ආලෝක අන්වීක්ෂය

- ආලෝක කිරණ නාභිගත කිරීමට විදුරු කාව භාවිත කරයි.
- ප්‍රතිබිම්භය කෙළින්ම පියවි ඇසින් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.
- ජීවී නිදර්ශක මෙන්ම අජීවී නිදර්ශකද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.
- නිදර්ශකයේ සත්‍ය වර්ණ නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.
- නිදර්ශකය වර්ණ ගැන්වීම සඳහා ඩයි වර්ග භාවිත කරයි.

ඉලෙක්ට්‍රෝන අන්වීක්ෂය

- ඉලෙක්ට්‍රෝන කදම්භය නාභිගත කිරීමට ප්‍රභල විද්‍යුත් චුම්භක භාවිත කරයි.
- පියවි ඇසින් ප්‍රතිබිම්භය නිරීක්ෂණය කළ නොහැකිය.
- අජීවී නිදර්ශක පමණක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.
- නිදර්ශකයේ ස්වාභාවික වර්ණ නිරීක්ෂණය කළ නොහැකිය.
- නිදර්ශකය වර්ණ ගැන්වීමට බැර ලෝහ භාවිත කරයි.

(ඕනෑම 2ක්)

2pts

(iv) ජලාස්ම පටලයේ තරලමය ස්වභාවය පවත්වා ගැනීමට දායක වන ලිපිඩ වර්ග දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- පොස්පොලිපිඩ
- කොලෙස්ටරෝල්

2pts

(B) (i) (a) ප්‍රභාසංස්ලේෂක වර්ණක යනු මොනවාද?

- දෘශ්‍ය ආලෝකය අවශෝෂණය කරන ද්‍රව්‍ය

1 pt

(b) ආලෝකය ප්‍රතිග්‍රහනය කරන ප්‍රධාන වර්ණකය කුමක්ද?

- ක්ලෝරොෆිල් a

1 pt

(ii) බාර්ලි හා බඩ ඉරිඟු ශාකවල කලාප කොපු සෛලවල දැකිය හැකි ප්‍රධාන කෘත්‍යමය වෙනස්කම් කුමක්ද?

බාර්ලි

බඩ ඉරිඟු

- ප්‍රභාසංස්ලේෂණය සිදු නොවේ.

- ප්‍රභාසංස්ලේෂණය සිදු වේ.

1 pt

(iii) (a) අධික ආලෝක තීව්‍රතාවය යටතේදී ප්‍රභාසංස්ලේෂණ සීඝ්‍රතාවය අඩු වීමට හේතුව කුමක්ද?

- හරිතප්‍රද විරාමනය වීම

1 pt

(b) අධික ආලෝක තීව්‍රතාවයෙන් ආරක්‍ෂා වීම සඳහා ශාකවල පවතින උපාංග මොනවාද?

- ඝන උච්චර්ම
- අපිචර්මය කේශර සහිත පත්‍ර

2pts

(c) රුබිස්කෝ එන්සයිමය මගින් උත්ප්‍රේරණය කරන ප්‍රතික්‍රියා දෙක නම් කරන්න.

- කාබොක්සිලේස් ප්‍රතික්‍රියාව/ $RuBP$ හා CO_2 අතර
- ඔක්සිජනේස් ප්‍රතික්‍රියාව/ $RuBP$ හා O_2 අතර

2pts

(iv)(a) ක්‍රොමැටින් යනු මොනවාද?

- විභාජනය නොවන සෛල තුල විසිරුණු ගොනුවක් ලෙස දිස්වන DNA හා ප්‍රෝටීන සංකීර්ණයකි.

1 pt

(b) කයිනෙටකෝර්වලට සම්බන්ධ නොවූ ක්ෂුද්‍ර නාලිකා වල කෘත්‍යය කුමක්ද?

- ප්‍රතිවිරුද්ධ ග්‍රැවිටල සිට එන ක්ෂුද්‍ර නාලිකා සමග අන්තර් ක්‍රියා කිරීම.

1 pt

(v) ප්‍රාග් න්‍යෂ්ටික සෛලවල ප්‍රභාසංස්ලේෂණය හා ස්වායු ශ්වසනය සිදුවන ස්ථාන සඳහන් කරන්න.

- ප්‍රභා සංස්ලේෂණය - • ගොනු ලෙස සැකසී නැති පටල මත
- ස්වායු ශ්වසනය - • අභ්‍යන්තර පටල නැමුම්

2pts

(vi)(a) සංවෘත්තිය යනු කුමක්ද?

- නිදහස් ශක්තිය අවශේෂණය කරමින් සරල අණුවලින් සංකීර්ණ අනු සෑදීම

1 pt

(b) ATP ශක්ති හුවමාරු ක්‍රියාවලියේ සාර්වත්‍ර විනිමය ලෙස හඳුන්වන්නේ ඇයි?

- සරලතම බැක්ටීරියා ඇතුළු සියළු ජීවීන්ගේ ශක්ති වාහකය ලෙස ක්‍රියා කරන බැවින්

1 pt

(C) (i) ගහණයක ජීවීන්ගේ පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට වාසි සහගත ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.

- විලෝපිකයන්ගෙන් බේරීම/ ආරක්‍ෂාව
- භෞතික/ පීඩාකාරී තත්ත්වවලට ඔරොත්තු දීම
- ආහාර ලබා ගැනීම
- රෝගවලට ප්‍රතිරෝධතාව
- සංසේචන සම්භාවිතාව
- නිපදවන ජනිතයන් සංඛ්‍යාව

(ඕනෑම 2ක්)

2pts

(ii) සමහර බැක්ටීරියාවන්ගේ දැකිය හැකි ලිංගික ප්‍රජනන ක්‍රමයක් සඳහන් කරන්න.

- සංයුග්මනය

1 pt

(iii) (a) ආත්‍රපෝඩා වංශයේ ජීවීන් ශ්වසනය සඳහා යොදා ගන්නා ව්‍යුහ මොනවාද?

- ස්වාසනාල පද්ධතිය
- පත් පෙනහලු
- ජලක්ලෝම

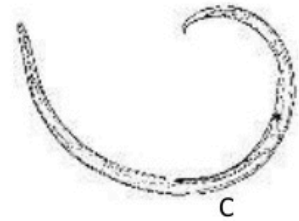
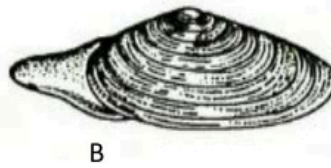
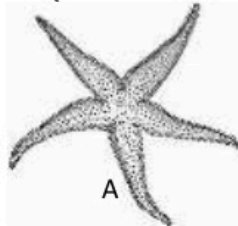
3pts

(b) හෘදයක් රහිත කෘෂි වූ සංචාන සංසරණ පද්ධතියක් දරන සත්ත්ව වංශය කුමක්ද?

- එකයිනොඩමේටා

1 pt

(iv) පහත රූප සටහන්වල පෙන්වා ඇති ජීවීන් අන්තර්ගත වන වංශවලට අනන්‍ය ලක්‍ෂණයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

A - • නාල පාද / ජල වාහිනී පද්ධතිය / පංච අර්ථ සමමිතිය / ඊලක වලින් සමන්විත අන්ත: සැකිල්ල

B - • ප්‍රාවරනයෙන් කවචය ප්‍රාවය / රේත්‍රිකාව / පාදය අන්තරංග ගොනුව හා ප්‍රාවරනය

C - • ව්‍යාජ සිලෝමය / සංවේදී පිටිකා / දේහ බිත්තියේ අන්වායාම පේශි පමණි

(ඕනෑම 1ක් බැගින්)

3pts

(v) කයිකාධර ශුක්‍රානු නිපදවන ශාක දෙකක ලක්‍ෂණ පහත දී ඇත. එම ලක්‍ෂණ පෙන්වන ශාක වංශය බැගින් නම් කරන්න.

(a) බීජාණු ශාකය ඡායා ජන්මාණු ශාකයෙන් ජලය අවශෝෂණය කරයි.

- බ්‍රයෝෆයිටා / Bryophyta

1 pt

(b) බීජාණු ශාකවල විශාල කේතු නිපදවයි.

- සයිකාඩෝෆයිටා / Cycadophyta

1 pt

(vi) පහත සඳහන් එක් එක් ලක්‍ෂණය පෙන්වන දිලීර වංශය සඳහන් කරන්න.

(a) ප්‍රජනනයේදී කයිකාධර වල බීජාණු නිපදවීම.

- Chytridiomycota

1 pt

(b) ද්විත්‍යාස්ථික දිලීර ජාලය ජීවන චක්‍රයේ ප්‍රමුඛ වීම.

- Basidiomycota

1 pt

(vii) ඒකබීජපත්‍රී හා ද්විබීජපත්‍රී ශාකවල පුෂ්පවල ඇති වෙනස් කම් දෙකක් ලියන්න.

ඒක බීජ පත්‍රී

- ත්‍රි අංක පුෂ්ප
- පරිපුෂ්පය මතිපත්‍ර හා දල පත්‍ර ලෙස විභේදනය වී නැත.

ද්වි බීජ පත්‍රී

චතුර් අංක හා පංචාංක පුෂ්ප
පරිපුෂ්පයේ මණිපත්‍ර හා දලපත්‍ර
සාමාන්‍යයෙන් වෙන්කර හඳුනාගත
හැකිය.

2pts

(40 x 2 1/2 = 100)

(02) (A)(i) (a) ද්විබීජපත්‍රී ශාක දේහයේ කොටස්වල පිටත ආරක්‍ෂක වැස්ම ලෙස ක්‍රියාකරන පටකයේ දැකිය හැකි සෛල වර්ග දෙකක් නම් කරන්න.

- පාලක සෛල
- අපිචර්මීය කේශර
- මූලකේශ

(ඕනෑම 2ක්)

2pts

(b) සංසේචනය සඳහා බාහිර ජලය අවශ්‍ය නොවන ශාක කාණ්ඩ දෙකක් නම් කරන්න.

- Cycadophyta
- Coniferophyta
- Gnetophyta
- Anthophyta

(ඕනෑම 2ක්)

2pts

(ii) (a) ශාක තුල මැග්නීසියම් (Mg) මූලද්‍රව්‍යයේ කෘත්‍යය දෙකක් ලියා දක්වන්න.

- ක්ලෝරොෆිල් අනුවල සංඝටකයකි
- බොහෝ එන්සයිම වර්ග සක්‍රීය කිරීම

2pts

(b) බීජ ප්‍රරෝහණය උත්තේජනය කරන ශාක වර්ධක ද්‍රව්‍ය දෙකක් නම් කරන්න.

- ගිබරලීන්
- සයිටොකයිනින්

2pts

(iii) යාන්ත්‍රික උත්තේජවලට ශාක දක්වන ප්‍රතිචාර දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ශාක කඳ කෙටි හා මහත් වීම
- ආරෝහක ශාකවල ඇති පහුරු ආධාරක වටා එහීම
- *Mimosa pudica* ස්පර්ශ කල විට පත්‍රිකා හැකිලේ

(ඕනෑම 2ක්)

2pts

(iv) පරාගණය යනු කුමක්ද?

- පරාග කණිකා එකම විශේෂයේ පරිනත කලංකය මත පතිත වීම.

1 pt

(v) ද්විත්ව සංසේචනය යන්නෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද?

- එක් ශුක්‍රානුවක් අණ්ඩය සමඟ එක් වී ද්විගුණ යුක්තානුව සාදන අතර අනෙක් ශුක්‍රානුව කලල කෝෂයේ ඇති ධ්‍රැවීය න්‍යෂ්ටි දෙක සමඟ එක්වීම.

1 pt

(B) (i) (a) කාටිලේජ පටකයේ පූරකයේ අඩංගු ප්‍රධාන සංඝටකය කුමක්ද?

- කොන්ඩ්‍රොසිටින් සල්ෆේට්

1 pt

(b) ඉහත (a) හි සඳහන් පූරකය ස්‍රාවය කරනු ලබන්නේ කුමන ව්‍යුහය මගින්ද?

- කොන්ඩ්‍රොසයිට්

1 pt

(ii) අග්න්‍යාශයික ප්‍රණාලය පිත්ත ප්‍රණාලය සමඟ සම්බන්ධ වීමෙන් තැනෙන ව්‍යුහය කුමක්ද?

- යාකෘතික අග්න්‍යාශයික ප්‍රණාලය

1 pt

(iii) ආසාදන පරිමාව යනු කුමක්ද?

- එක් සංකෝචනයකදී කෝශිකා මඟින් පොම්ප කරනු ලබන රුධිර පරිමාව

1 pt

(iv) සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකුගේ රුධිර පීඩනය වැඩිවන අවස්ථාවන් දෙකක් හා අඩුවන අවස්ථාවන් දෙකක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

වැඩිවන අවස්ථා	• නොසන්සුන් බව • භය/ කාංසාව
අඩුවන අවස්ථා	• විවේකීව සිටින විට • නින්දේදී

4 pts

(v) (a) ගර්භ ආවරණයේ පවතින පෘෂ්ඨාතනි ශමකයේ කෘත්‍යය සඳහන් කරන්න.

- පෘෂ්ඨික ආතතිය අඩුකරමින් ඉහළ පෘෂ්ඨික ආතතියකදී ගර්භ බිඳ වැටීම වැළැක්වීම.

1 pt

(b) සිගරට් දුමේ අඩංගු හයිඩ්‍රජන් සයනයිඩ් මගින් ශ්වසන පද්ධතියට සිදුවන හානිය කුමක්ද?

- ශ්වසන මාර්ගයේ පක්ෂම නිසිලෙස ක්‍රියා කිරීම නතර වීම

1 pt

(C) (i) (a) ආසාත්මික කාරක යනු මොනවාද?

- සමහර පුද්ගලයන් තුළ අධිසංවේදී ප්‍රතික්‍රියා ප්‍රේරණය කරන ප්‍රතිදේහ ජනක

1 pt

(b) ආසාත්මික කාරක ප්‍රතිච්චකයක් නම් කරන්න.

- පෙනිසිලින්

1 pt

(c) මානව ප්‍රතිශක්ති ඌනතා වයිරසය හේතුවෙන් පුද්ගලයෙක් මරණයට පත්වන්නේ කෙසේදැයි කෙටියෙන් දක්වන්න.

- වයිරසය මගින් මානව ප්‍රතිශක්ති පද්ධතිය මඟහැර
- එම පද්ධතිය ආක්‍රමනය කරයි.
- එවිට මිනිසාගේ ප්‍රතිශක්ති ප්‍රතිචාර ක්‍රමයෙන් අඩාල වේ.
- එවිට එම පුද්ගලයා නිතර ආසාදන වලට ලක්වේ.
- ඇතැම් පිලිකා හට ගැනීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා වැඩි වීමෙන් මරණයට පත්වේ.

5pts

(ii) අපව්‍යාධි ධමනිකාව මගින් සාදනු ලබන කේශනාලිකා ජාල දෙක නම් කරන්න.

- පරිනාලාකාර කේශනාලිකා ජාලය
- වසා රෙස්ටා

2pts

(iii) මුත්‍රාශයේ ගල් හටගැනීමේ තත්ත්වය වලක්වා ගැනීමට කල යුත්තේ කුමක්ද?

- ප්‍රමාණවත් පරිදි ජලය පානය කිරීම

1 pt

(iv) පර්යන්ත ස්නායු පද්ධතිය සෑදී ඇති සංරචක මොනවාද?

- කපාල ස්නායු
- සුෂුම්නා ස්නායු
- මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතියට බාහිරව ඇති ගැංග්ලියා/ ස්වයං සාධක ස්නායු පද්ධතිය

3pts

(v) (a) පිරිමින් තුල ලිංගික හෝමෝන නිෂ්පාදනය පාලනය වන සෘණ ප්‍රතිපෝෂී යාන්ත්‍රණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ටෙස්ටෝස්ටෙරෝන් හයිපොතැලමස/ පූර්ව පිටියුටරිය මත බලපාමින් රුධිරයට GnRH/ FSH, LH ස්‍රාවය නිශේධනය කිරීම
- සර්ටෝලි සෛල වලින් නිපදවන ඉන්හිබින් පූර්ව පිටියුටරිය මත බලපාමින් FSH ස්‍රාවය තවදුරටත් අඩු කිරීම

2pts

(b) Depo – provera නම් එන්නත මගින් උපත් පාලනය සිදු කරන්නේ කෙසේද?

- මෙම එන්නත මගින් කෘතිම ප්‍රොජෙස්ටරෝන් නියමිත කාලාන්තර අනුව නිදහස් කර
- ගැබ්ගෙල ශ්ලේෂ්මලයේ ගතකම අධික වී ශුක්‍රානු ඇතුළුවීම වලක්වයි.
- සංසේචනයක් සිදු වුවහොත් එන්ඩ්‍රොමේට්‍රියම තුනී කිරීම නිසා අධිරෝපණය වළක්වයි.

3 pts

(40 x 2 1/2 = 100)

(03) (A)(i) (a) ගබසා කිරීම යනු කුමක්ද?

- ගර්භණීභාවයේ අපරිණත අවධියේදී අවසන් වීම

1 pt

(b) ගර්භනී සමයේ ආබාධ හඳුනාගැනීමට භාවිතා කරන ක්‍රම දෙකක් සඳහන් කරන්න

- අතිධ්වනි / ultrasound ඡායාරූප භාවිත කිරීම
- කෝරියම් අංශුලිකා හා කලලාචාරික තරලය ලබා ගැනීම
- ගර්භණී මවගේ රුධිරය භාවිතයෙන් හුණයේ ගේනෝමය විශ්ලේෂණය

(මීනෑම 2ක්)

2pts

(ii) හයිපොතැලමස හා පිටියුටරියේ බණ්ඩිකා අතර සම්බන්ධතාවය පවත්වා ගන්නේ කෙසේද?

- පිටියුටරියේ පූර්ව බණ්ඩිකාව - සංකීර්ණ රුධිර නාල පද්ධතියක් මගින්
- පිටියුටරියේ අපර බණ්ඩිකාව - ස්නායු තන්තු මගින්

1 pt

(iii) (a) අක්‍රිය විභවය යනු කුමක්ද?

- අක්‍රිය තත්ත්වයේ ඇති නියුරෝනයක / සංඥාවක් ගමන් නොකරන විට / සන්නයනයක් සිදු නොවන විට, පවතින පටල/ විභවය පටලය හරහා ඇති වෝල්ටීය වෙනස

1 pt

(b) නියුරෝනයක අක්‍රිය විභවය කොපමණද?

- - 60mv සිට - 80 mv

1 pt

(iv) අක්‍රිය පටල විභවය පවත්වා ගනු ලබන සාධක නම් කරන්න.

- නියුරෝනයේ පිටත හා ඇතුළත අයන සාන්ද්‍රණයන්හි ව්‍යාප්තිය
- Na^+ හා K^+ සඳහා ප්ලාස්ම පටලය දක්වන වරණීය පාරගමනය
- සෝඩියම් - පොටෑසියම් පොම්පය

3pts

(v) පීඩන ප්‍රතිග්‍රාහකයක් මෙන්ම කම්පන ප්‍රතිග්‍රාහකයක්ද වන සංවේදී ව්‍යුහයක් නම් කරන්න.

- පැසිනියන් දේහානු

1 pt

(vi) මිනිස් ඇසේ පවතින කාච රසය හා අම්මය රසය යන සංසටක ඉටුකරන කාර්‍යයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

• කාච රසය	-	• අක්ෂිගෝලය හැකිලීම වැළැක්වීම
		• රුධිර ග්‍රාහීයට එරෙහිව දෘෂ්ටිවිකානය මත ඇතිකරන අන්ත අක්ෂි පීඩනය පවත්වාගෙන යාම
• අම්මය රසය	-	• ස්වච්ඡය කාචය හා කාච ප්‍රාවරය වෙත පෝෂණය සැපයීම
		• අපද්‍රව්‍යය බැහැර කිරීම

(ඕනෑම 1ක් බැගින්)

2pts

(vii) කේතු දේහය මගින් ප්‍රාවය කරන හෝමෝනයේ කාර්‍යය සඳහන් කරන්න.

- ප්‍රජනනයට හා දෛනික ක්‍රියා මට්ටමට අදාල වන ජෛව විද්‍යාත්මක රිද්මයන් පාලනය කිරීම

1 pt

(B) (i) ප්‍රමුඛ ඇලීලය යනු කුමක්ද?

- එකෙකයෙකුගේ ප්‍රවේණිදර්ශය විෂමයුග්මක අවස්ථාවේදී අනෙක් ඇලීලයෙහි බාහිරයට ප්‍රකාශ වීම වළක්වමින් ජීවින්ගේ රූපාණුදර්ශය තීරණය කරන ඇලීලය

1 pt

(ii) ඇලීල සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රමුඛ හෝ නිලීන නොවීම නිසා ඇතිවන මෙන්ධලිය නොවන ආවේණික රටා දෙකක් නම් කරන්න.

- අසම්පූර්ණ ප්‍රමුඛතාවය
- සහප්‍රමුඛතාවය

2pts

(iii) $AaBbDd \times AaBbDd$ ත්‍රිඅංග මුහුම මගින් $AaBbDD$ ප්‍රවේණිදර්ශය ලැබීමේ සම්භාවිතාවය කොපමණද?

- $\frac{1}{16}$

1 pt

(iv) *Drosophila* පළතුරු මැස්සන්ගේ අළු පැහැති දේහය (G) කළු පැහැති දේහයට (g) ප්‍රමුඛ වේ.

සාමාන්‍ය පියාපත් (N) අවශිෂ්ඨ පියාපත් (n) වලට ප්‍රමුඛ වේ. ඉහත ජාන පූර්ණ ප්‍රතිබද්ධය පෙන්වයි නම්, නුමුහුම් අළු දේහ සාමාන්‍ය පියාපත් දරණ මැස්සන් සහ කළු දේහ අවශිෂ්ඨ පියාපත් දරණ මැස්සන් අතර මුහුමක් සිදු කළ විට,

(a) ජනක පරම්පරාවට අයත් පළතුරු මැස්සන්ගේ ප්‍රවේණිදර්ශ ලියන්න.

- $GGNN$, $ggnn$

(b) ඉහත මුහුමෙන් ලැබෙන F_1 පරම්පරාවෙහි ප්‍රවේණිදර්ශය ලියන්න.

- $GgNn$

(c) F_1 ජීවීන් දෙදෙනෙක් අතර මුහුමෙන් F_2 ප්‍රජනිතය ලැබෙන ආකාරය දක්වා

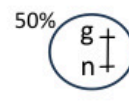
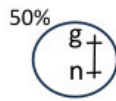
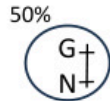
- ප්‍රවේණිදර්ශ හා රූපාණුදර්ශ අනුපාතය ගණනය කරන්න. (අවතරණය සිදු නොවේ යයි උපකල්පනය කරන්න).

•

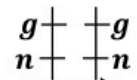
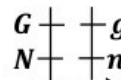
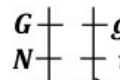
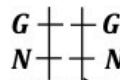
- $P_2 - F_1 \times F_1$

- ජන්මානු

ප්‍රවේණි දර්ශය

රූපාණු දර්ශය

අළු දේහ
සාමාන්‍ය
පියාපත්

අළු දේහ
සාමාන්‍ය
පියාපත්

අළු දේහ
සාමාන්‍ය
පියාපත්

කළු දේහ
අවශිෂ්ඨ
පියාපත්

ප්‍රවේණි දර්ශ
අනුපාතය

$GGNN$
1

$GgNn$
2

$ggnn$
1

රූපාණු දර්ශ
අනුපාතය

අළු දේහ
සාමාන්‍ය පියාපත්

කළු දේහ
අවශිෂ්ඨ පියාපත්

3

:

1

(C) (i) ජීවීන් තුළ අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රවේණික ද්‍රව්‍ය ලෙස ක්‍රියා කිරීමට සුදුසු වන DNA සතු ගුණාංග දෙකක් ලියන්න.

- නිවැරදිව ප්‍රතිවලිත වීමේ හැකියාව
- ප්‍රවේණික තොරතුරු ගබඩා කිරීමේ හා ප්‍රකාශ කිරීමේ හැකියාව
- එක් පරම්පරාවක සිට තවත් පරම්පරාවකට සම්ප්‍රේෂණය වීමේ හැකියාව

(මිනූම 2ක්)

(ii) (a) DNA ප්‍රතිවලිතය යනු කුමක්ද?

- ද්විත්ව දාම DNA අනුව පිටපත් කර ස්ථවසම පිටපත් දෙකක් සාදන ක්‍රියාවලිය

(b) විශාල DNA අණුවක ප්‍රතිවලිත ක්‍රියාවලියේ වේගය වැඩි කරගෙන ඇත්තේ කෙසේද?

- DNA ප්‍රතිවලිතය *Ori* ස්ථාන ගණනාවකින් ඇරඹීම

2pts

1 pt

1 pt

5pts

2pts

1 pt

1 pt

(c) DNA ප්‍රතිවලිනයේදී RNA පොලිමරේස්වල කාර්යභාරය කුමක්ද?

- කෙටි RNA මූලිකයක් DNA අවිච්ඡිද්‍රව මතට එක් කරමින් / DNA – RNA දෙමුහුමක් සාදමින්, DNA පොලිමරේස්වල ක්‍රියාව පහසු කරයි.

1 pt

(iii) (a) ජාන ප්‍රකාශනය යනු කුමක්ද?

- ජාන තුළ ගබඩා වී ඇති තොරතුරු කෘත්‍යානුගත ජාන නිපැයුමක් සෑදීමට භාවිත වන ක්‍රියාවලිය

1 pt

(b) ජානයක අවසන් නිෂ්පාදිතය ලෙස ක්‍රියාකරන අණුවර්ග තුනක් ලියන්න.

- පොලිපෙප්ටයිඩ
- tRNA
- rRNA

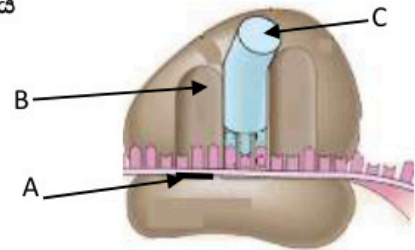
3pts

(iv) (a) දී ඇති රූප සටහනෙහි A, B හා C ස්ථාන හඳුනා ගන්න.

A – mRNA සම්බන්ධ වන ස්ථානය

B – E ස්ථානය

C – පිටවීමේ උමග

3pts

(b) ඉහත ව්‍යුහය ආශ්‍රිතව සිදුවන rRNA මගින් උත්ප්‍රේරණය වන ප්‍රතික්‍රියාව කුමක්ද?

- (P ස්ථානයේ) වර්ධනය වන පොලිපෙප්ටයිඩ දාමයේ කාබොක්සිල් කාණ්ඩය සහ A ස්ථානයෙහි ඇමයිනෝ අම්ලයෙහි ඇමයින් කාණ්ඩය අතර පෙප්ටයිඩ බන්ධනයක් සෑදීම.

1 pt

(v) ජෛව පුරුකෘතතාවය පිළිබඳ කාටූනා ගිවිසුමෙහි අරමුණ කුමක්ද?

- ප්‍රවේණිකව විකරණය කළ පිටින් හෝ සජීවි විකරණය කළ පිටින්ගෙන් විය හැකි/ විභව අවධානමෙන් ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කිරීම.

1 pt

(40 x 2 1/2 = 100)

(04)(A) (i) (a) පරිසර පද්ධතියක් යනු කුමක්ද?

- ප්‍රජාවන් සහ ඔවුන් සමඟ අන්තර් ක්‍රියා කරන අජෛව සාධකවල එකතුව

1 pt

(b) පරිසර පද්ධතියක සමස්ත ස්වභාවය විස්තර කෙරෙන පාරිසරික පිරමීඩ වර්ගය කුමක්ද?

- ශක්ති පිරමීඩ

1 pt

(c) පරිසර පද්ධතියක ද්‍රව්‍ය චක්‍රීකරණය අත්‍යවශ්‍ය ක්‍රියාවක් වන්නේ ඇයි?

- පිටින් සඳහා වූ ද්‍රව්‍යය සීමිත බැවින්

1 pt

(ii) සෞම්‍ය කලාපයේ දැකිය හැකි බියෝම වර්ග මොනවාද?

- සෞම්‍ය කලාපික පලල් පත්‍ර දරන වනාන්තර
- සෞම්‍ය කලාපික තෘණභූමි
- වපරාල්
- උතුරු කේතුධර වනාන්තර

4pts

(iii) ශ්‍රී ලංකාවේ හමුවන මුහුදු තෘණ විශේෂ දෙකක් නම් කරන්න.

- *Halodule*
- *Halophyla*

2pts

(iv) (a) ජෛව විවිධත්ව උණුසුම් කලාපයක් යනු කුමක්ද?

- ඒකදේශික විශේෂවල අධික සාන්ද්‍රණයක් සහිත විම සහ
- ඒවාට අධික තර්ජනයක් සහිත ප්‍රදේශ

2pts

(b) දකුණු ආසියාවේ ප්‍රධාන ජෛව විවිධත්ව උණුසුම් කලාපයට අයත් ප්‍රදේශ දෙකක් නම් කරන්න.

- ඉන්දියාවේ බටහිර කඳුකර ප්‍රදේශය
- ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපය

2pts

(c) ශ්‍රී ලංකාවට ඒකදේශික සත්ත්ව විශේෂයක් නම් කරන්න.

- *Puntius nigrofasciatus*
- *Loris tardigradus*

(ඕනෑම 1ක්)

1 pt

(B) (i) සහජීවී නයිට්‍රජන් තිරකිරීමේ හැකියාව සහිත සයනොබැක්ටීරියාවක් නම් කරන්න.

- *Anabaena sp*

1 pt

(ii) එකයිනේට යනු කවරේද?

- සයනොබැක්ටීරියාවන් සතු විශේෂණය වූ සෛල ආකාරයක් වන අතර
- සංචිත ආහාර හා ඝන බිත්ති දරන අක්‍රීය බීජානු ආකාරයකි.

2pts

(iii) (a) පීචාණුහරණය යනු කුමක්ද?

- අන්තඃබීජානු ද ඇතුළත්ව සියළු ආකාරයේ ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් විනාශ කිරීමේ හා ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමවේදය

1 pt

(b) පහත ද්‍රව්‍ය පීචාණුහරණය සඳහා වඩාත් සුදුසු ක්‍රමයක් බැගින් ලියන්න.

- පිපෙට්ටු - උණුසුම් වායු පීචාණුහරණය
- රෝහල් ඇඳුන් මෙට්ට - එතිලින් ඔක්සයිඩ් මගින්

2pts

(iv) (a) ආක්‍රමණතාව යනු කුමක්ද?

- ධාරකයාගේ ආරක්‍ෂණ යාන්ත්‍රණ අඩුවීමට හේතු වන ධාරක පටක ආක්‍රමණය කිරීමේ හා ඝනාවාසීකරණය සඳහා ගුණනය වීමේ හැකියාව

1 pt

(b) ව්‍යාධිජනකයන් මගින් නිපදවනු ලබන එන්සයිම දෙකක් සඳහන් කර ඒවායේ කෘත්‍යයයන් බැගින් ලියන්න.

එන්සයිමය	කෘත්‍යය
• පොස්ෆොලයිපේස්	සත්ත්ව සෛල පටල විනාශ කරයි.
• ලෙසිතිනේස්	සෛල පටලයේ ලිපිඩවල ලෙසිතින් සංරචකය ජලවිච්ඡේදනය
• හයලුරොනිඩේස්	හයලුරොනික් අම්ලය බිඳ දමමින් දේහ පටක විනාශ කිරීම

(මිනූම 2ක්)

4pts

(v) (a) කාර්මික අපජලය පිරිසිදු කිරීමේදී අපජලය වාතනය කරන්නේ ඇයි?

- සීඝ්‍ර ක්ෂුද්‍රජීවී ඔක්සිකරණය සඳහා

1 pt

(b) අපජලය පිරියම් කිරීමේදී ජලය වාතනය සිදු කෙරෙන ක්‍රම දෙක සඳහන් කරන්න.

- සක්‍රීය කල බොර ක්‍රමය
- කාන්දු පෙරහන් ක්‍රමය

2pts

(C) (i) (a) ජලාලයක් යනු කුමක්ද?

- දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ජලජ පීඩීන් නඩත්තු කල හැකි වන අයුරින් ජලය රඳවා තබා ගැනීම සඳහා සකස් කල බහාලුමක්

1 pt

(b) ජලාලයක මත්ස්‍යයන් ඇතිකිරීමේදී පාරිසරික සාධක ප්‍රශස්ත පරාසයක් තුල පවත්වා ගැනීම සඳහා සතියකට දිනක් මත්ස්‍යයන්ට ආහාර නොදිය යුතු වුවත් එසේ කිරීම සුදුසු නොවන විකසන අවධි දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- කුඩා පැටවුන් / ඇඟිල්ලන්
- පැටවු නිපදවා ගැනීමට ඇතිකරන මවුපිය සුහුඹුල් මත්ස්‍යයන්

2pts

(c) ජලාලයේ නිල හරිත ශාක ජලවාංග පැවතීමෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්ද?

- ජලාලයේ අධික කාබනික දූෂණයක් පවතින බව

1 pt

(d) විසිතුරු මත්ස්‍යයන්ට බැක්ටීරියා මගින් වැළඳෙන සුලභ රෝග දෙකක් නම් කරන්න.

- බැක්ටීරියානු වරල් හා කරමල් කුණු වීම
- රක්තපාත සෙප්ටිසීමියා
- කොලම්නාරිස් රෝගය

(මිනූම 2ක්)

2pts

(ii) (a) ඩෙංගු වෛරසය සම්ප්‍රේෂණය කරන වාහක මදුරු විශේෂයක් නම් කරන්න.

- *Aedes aegypti/ Aedes albopictus* (මීනැම 1ක්)

1 pt

(b) ඩෙංගු වාහකයන් මර්ධනයට යොදා ගන්නා බැක්ටීරියා විශේෂය කුමක්ද?

- *Bacillus thuringiensis israelensis*

1 pt

(iii) (a) නැනෝ තාක්ෂණය ලෝකයට ඉදිරිපත් කළ විද්‍යාඥයා කවුද?

- රිචඩ් ෆෝමන්

1 pt

(b) කැඩුණු අස්ථි ප්‍රතිස්ථාපනයට යොදා ගන්නා නැනෝ ව්‍යුහයක් නම් කරන්න.

- නැනෝ සංගත

1 pt

(iv) (a) කලල මූලික සෛලවල ප්‍රභවය කුමක්ද?

- බ්ලාස්ට් කෝෂයෙහි ඇතුළු සෛල පිට

1 pt

(b) කලල මූලික සෛලවල විශේෂත්වය කුමක්ද?

- මිනිස් දේහය සෑදි ඇති සෛල ආකාර 200කටත් වඩා විභේදනය වීමේ හැකියාව

1 pt

(40 x 2 1/2 = 100)

B කොටස රචනා

(05) (a) දර්ශීය ශාක සෛලයක බහිස්සෛලීය සංඝටක විස්තර කරන්න.

- (1) බහිස්සෛලීය සංඝටක යනු ප්ලාස්ම පටලයට පිටතින් පිහිටන ව්‍යුහ වේ.
- (2) ශාක සෛලයක බහිස්සෛලීය සංඝටකය සෛල බිත්තිය යි.
ශාකවල සෛල බිත්ති වර්ග දෙකකි.
- (3) ප්‍රාථමික සෛල බිත්තිය,
- (4) ද්විතියික සෛල බිත්තිය

ප්‍රාථමික බිත්තිය

- (5) ළපටි සෛලවල පලමුව ස්‍රාවය වේ.
- (6) ප්‍රාථමික සෛල බිත්තියට වහාම පිටතින්
- (7) ඇලෙන සුළු පොලිසැකරයිඩයක් වන පෙක්ටින්/ මැග්නීසියම් හා කැල්සියම් පෙක්ටේට්
- (8) තුනී ස්ථරයක් ලෙස මධ්‍ය සුස්තරය ඇත.
- (9) (ප්‍රාථමික සෛල බිත්තිය) පාරගම්‍ය
- (10) සාපේක්ෂව තුනී
- (11) නම්‍යශීලීය
- (12) ප්‍රධාන වශයෙන් සෙලියුලෝස් තන්තු වලින් සමන්විතය.
- (13) මධ්‍ය සුස්තරය මත තැන්පත් වී ඇත.

ද්විතියික බිත්තිය

- (14) ප්‍රාථමික සෛල බිත්තිය මත දෘඩකාරක ද්‍රව්‍ය තැන්පත් වීමෙන්
- (15) ද්විතියික බිත්තිය ද්විතියිකව ඇතිවේ.
- (16) ප්ලාස්ම පටලය හා ප්‍රාථමික සෛල බිත්තිය අතර ද්විතියික බිත්තිය තැන්පත් වේ.
- (17) (ද්විතියික බිත්තිය) තද ද්‍රව්‍ය වලින් සෑදුන
- (18) ස්ථර කීපයකින් යුක්ත
- (19) දෘඩ ව්‍යුහයකි.
- (20) සෙලියුලෝස් වලට අමතරව ලිග්නින්/ සුබෙරින් වැනි
- (21) අපාරගම්‍ය වූ ද්‍රව්‍ය අන්තර්ගත වේ.
- (22) ලිග්නින් බදාම මගින් සෙලියුලෝස් තන්තු එකට රඳවා තබා ගනිමින් දෘඩ පූරකයක් සාදයි.
- (23) සෛල බිත්තියේ තු හරහා ප්ලාස්ම බන්ධ විහිදෙයි.

කෘත්‍යය

- (24) ආරක්ෂාව හා සන්ධාරනය
- (25) සෛලයට ජලය ඇතුළුවන විට ශුන්‍යතාව වැඩිවීමට ඉඩ ලබා දෙයි.
- (26) ශුන්‍යතාවයේදී සෛලය පිපිරීම වළක්වයි.
- (27) සෛල වර්ධනය පාලනය සහ සීමා කරයි.
- (28) ඇපෝප්ලාස්ට් මාර්ගයේ සංඝටකයකි.
- (29) සෛලයේ හැඩය පවත්වා ගනියි.
- (30) ගුරුත්ව බලයට එරෙහිව ශාකය සෘජුව දරා සිටියි.

(මිනූම 25ක්)

(b) ඇලෝස්ටරික යාමනය පෙන්වන එන්සයිමයක ලාක්ෂණික ලක්ෂණ කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

- 1) ඇලෝස්ටරික යාමනය මගින් යාමනය වන බොහෝ එන්සයිම උප ඒකක දෙකකින් හෝ වැඩි ප්‍රමාණයකින් සෑදී ඇත.
- 2) එක් එක් උප ඒකකය පොලිපෙප්ටයිඩ දාමයකින් සමන්විතය.
- 3) ඒවාට සක්‍රීය ස්ථානය බැගින් ඇත.
- 4) සම්පූර්ණ සංකීර්ණය වෙනස් හැඩ දෙකක් අතර දෝලනය වේ.
- 5) සක්‍රීය උත්ප්‍රේරක හැඩය හා අක්‍රීය හැඩය
- 6) යාමක අණු, යාමක/ ඇලෝස්ටරික ස්ථානයට සම්බන්ධ වේ.
- 7) යාමක ස්ථානය බොහෝ විට උප ඒකක සම්බන්ධවන ස්ථානයේ පවතී.
- 8) සක්‍රීයකයක් යාමක ස්ථානයට බැඳුනු විට කෘත්‍යමය සක්‍රීය ස්ථානයේ හැඩය තහවුරු කරයි.
- 9) නිශේධකයක් බැඳුන විට එන්සයිමයේ අක්‍රීය ආකාරය තහවුරු කරයි.

- 10) උප ඒකක සැකසී ඇත්තේ සංඥා ඉතා වේගයෙන් අනෙක් උප ඒකකයට සම්ප්‍රේෂණය වන ආකාරයටය.
- 11) උප ඒකක වල අන්තර් ක්‍රියාව හේතුවෙන්
- 12) තනි අණුවක් සක්‍රීයකයක් හෝ නිශේධකයක් ලෙස එක් යාමක ස්ථානයකට බැඳීමෙන් වුවද
- 13) සියළු උප ඒකකවල සක්‍රීය ස්ථානවල බලපෑම් ඇති කරයි

$$25 + 13 = 38$$

$$38 \times 4 = 152$$

උපරිම ලකුණු 150

- (06) (a) *Nephrolepis* වල භෞමික අනුවර්තනයන් එහි ජීවන චක්‍රය ඇසුරෙන් විස්තර කරන්න.

Nephrolepis හි භෞමික අනුවර්තනයන් එහි ජීවන චක්‍රය ඇසුරින් විස්තර කරන්න.

1. ප්‍රමුඛ ශාකය බිජුණු ශාකයයි.
2. ජන්මාණු ශාකය ක්ෂීණය
3. පැවැත්ම කෙටි කාලීනය
4. බිජුණු ශාකයත්, ජන්මාණු ශාකයත් දෙකම ප්‍රභාසංශ්ලේෂක ස්වාධීන වේ.
5. බිජුණු ශාකයේ වඩාත් සංකීර්ණ ව්‍යුහ සංවිධානයක් ඇත.
6. බිජුණු ශාක දේහය මූල, කඳ, පත්‍රවලට විභේදනය වී ඇත.
7. වායව කොටස් උච්චර්මයකින් ආවරණය වී ඇත.
8. වායව කොටස්වල වායු හුවමාරුව සඳහා
9. පුටිකා විකසනය වී තිබේ.
10. ශෛලම හා ජලෝයම යන සනාල පටක දෙවර්ගය විකසනය වී තිබේ.
11. ළපටි පත්‍ර කුණ්ඩලාකාර ප්‍රාක් පත්‍රනය දක්වයි.
12. කඳ භූගත රයිසෝමයකි
13. පරිණත පත්‍රිකාවල යටි පැත්තේ සොරස ලෙස හඳුන්වන
14. බිජුණුධානි සමූහ ඇති වේ.
15. ඒවා වියළීමෙන් ආරක්ෂාකර ගැනීමට කසු ව නමැති ව්‍යුහය පවතී.
16. බිජුණු සුළඟින් ව්‍යාප්ත වේ
17. ජන්මාණු ශාකය කුඩා
18. භෘදයාකාර
19. පියවි ඇසට පෙනෙන
20. කොළ පැහැති ප්‍රභාසංශ්ලේෂක තලසකි.
21. ළපටි බිජුණු ශාකය ජන්මාණු ශාකය මත රැඳී පවතී
22. සියලු විකසන අවස්ථා සඳහා පෝෂණය සපයන්නේ ජන්මාණු ශාකයයි.

- (b) ශාක සෛලයක් සංශුද්ධ ජලයේ ගිල්වූ විට ජල විභව සමීකරණයේ සංරචකවල සිදු වන වෙනස්වීම් පැහැදිලි කරන්න.

1. සංශුද්ධ ජලයේ ජල විභවය / $\psi = 0 \text{ MPa}$ වේ.
2. සෛල තුළ ද්‍රව්‍ය දියවී තිබීම නිසා
3. සෛලයේ ජලවිභවය සංශුද්ධ ජලයේ ජල විභවයට වඩා අඩුය.
4. එමනිසා සංශුද්ධ ජලයේ සිට සෛලය තුළට ආස්‍රැතිය මගින් ජලය ඇතුළු වේ.
5. එවිට ප්‍රාක්ප්ලාස්ටය ඉදිමීමට පටන් ගෙන
6. ප්ලාස්ම පටලය සෛල බිත්තිය මතට තෙරපවයි.
7. (එවිට අර්ධ වශයෙන් ප්‍රත්‍යාස්ථ) සෛල බිත්තිය මගින් (පීඩනයට ලක්ව ඇති) ප්‍රාක්ප්ලාස්ටය මතට ඉතා පීඩනයක් ඇතිකරයි.
8. ඒ නිසා සෛලයේ ψ_p ක්‍රමයෙන් වැඩි වේ.
9. ψ_p සඳහා ලබාගත හැකි උපරිම අගය සෛලයේ ψ_s ට සමානය.
10. එවිට $\psi = 0 \text{ MPa}$ වේ. (සෛලයේ)
11. එනම් බහිස්සෛලීය පරිසරයේ ජල විභවයට
12. එනම්, 0 MPa ට සමාන වේ.
13. එවිට ජල ගමන ගතික සමතුලිතතාවයකට පත්වේ.

14. එනම් තවදුරටත් ශුද්ධ ජලගමනයක් සිදු නොවේ.
15. සෛලයට උපරිම $4p$ අගයක් ඇති විටදී
16. සෛලය පූර්ණ වශයෙන් ශුන්‍ය වී යයි කියනු ලැබේ.

$$22 + 16 = 38$$

$$38 \times 4 = 152$$

උපරිම ලකුණු 150

(07) (a) මානව දේහයේ රුධිරය හා පටක අතර වායු හුවමාරු ක්‍රියාවලිය විස්තර කරන්න.

- 1) පටක හා රුධිරය අතර වායු හුවමාරුව අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියකි
- 2) රුධිරයේ සිට පටක කරා ඔක්සිජන් පරිවහනය වීම හා
- 3) පටක වල සිට රුධිරයට CO_2 පරිවහනය වීම
- 4) අභ්‍යන්තර ස්වසනය ලෙස හඳුන්වයි.
- 5) ඔක්සිජන් හා කාබන් ඩයොක්සයිඩ් වායු විසරණය සඳහා
- 6) රුධිරය සහ පටක අතර ආංශික පීඩන අනුක්‍රමණයක් පවත්වා ගත යුතුය.
- 7) මෙම ආංශික පීඩන වෙනස මගින් වායු වර්ග දෙක ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවන්ට විසරණය සිදුවිය හැකි ලෙස
- 8) සාන්ද්‍රණ අනුක්‍රමණයක් පවත්වා ගනී.
- 9) සංස්ථානික කේශනාලිකා ඔස්සේ රුධිරය පටක කරා පැමිණි විට
- 10) එම රුධිරයේ පටකවලට සාපේක්ෂව වැඩි ඔක්සිජන් ආංශික පීඩන අගයක් සහ
- 11) අඩු කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ආංශික පීඩනයක් පවතී.
- 12) එම ආංශික පීඩන අනුක්‍රමණය නිසා
- 13) රුධිර ධාරාවෙන් පටක වෙත ඔක්සිජන්හි ශුද්ධ විසරණය
- 14) එනම් O_2 හර කිරීමත්
- 15) පටක වල සිට රුධිර ධාරාවට
- 16) කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ශුද්ධ විසරණය
- 17) එනම් කාබන් ඩයොක්සයිඩ් බැර කිරීමත් සිදුවේ.
- 18) මෙය අන්තරාල තරලය/ බිහිස්සෙලිය තරලය හරහා සිදු වේ.

(b) මානව වෘක්ක මගින් රුධිර පරිමාව හා පීඩනය යාමනය වන ආකාරය විස්තර කරන්න.

- 1) රුධිර පරිමාව හා පීඩනය යාමනය කරන්නේ රිනින් ඇන්ජියෝටෙන්සින් ඇල්ඩෝස්ටෙරෝන් පද්ධතිය මගිනි.
- 2) නීරෝගි මිනිසෙකුගේ සාමාන්‍ය රුධිර පීඩනය $120/80\text{mm Hg}$
- 3) විජලනය/ රුධිරය හානි වීම නිසා රුධිර පරිමාව පහළ ගිය විට රුධිර පීඩනය ද පහළ යයි.
- 4) වෘක්කවල පිහිටන සංවේදක මගින් රුධිර පරිමාව හා පීඩනයේ පහළ යෑම හඳුනාගෙන
- 5) රිනින් එන්සයිමය ප්‍රාග්ධන කරයි.
- 6) එය මගින් අක්මාවෙන් නිදහස් කරන
- 7) ඇන්ජියෝටෙන්සිනෝජන්
- 8) ඇන්ජියෝටෙන්සින් 1 බවට පත්වීම උත්ප්‍රේරණය කරයි.
- 9) එම ඇන්ජියෝටෙන්සින් 1, ඇන්ජියෝටෙන්සින් 11 බවට පත් කිරීම.
- 10) උත්ප්‍රේරණය කරන්නේ ඇන්ජියෝටෙන්සින් පරිවර්තක එන්සයිම මගිනි.
- 11) ඇන්ජියෝටෙන්සින් 11 මගින් ධමනිකා සංකුචනය කිරීම නිසා රුධිර පීඩනය ඉහළ යවයි.
- 12) එසේම ඇන්ජියෝටෙන්සින් 11 අධිවෘක්ක ග්‍රන්ථි මත ක්‍රියාකොට
- 13) ඇල්ඩෝස්ටෙරෝන් හෝමෝනය ශ්‍රාවය උත්තේජනය කරයි.
- 14) ඇල්ඩෝස්ටෙරෝන් වෘක්කානුවේ විදුර සංවලිත නාලිකාව මත ක්‍රියාකොට
- 15) Na^+ ප්‍රතිශෝෂණය හා
- 16) H_2O ප්‍රතිශෝෂණය වැඩිකරයි
- 17) එසේම සංග්‍රහක ප්‍රනාලය මත ක්‍රියාකොට

18) Na^+ සක්‍රීය ප්‍රතිශෝෂණය හා

19) ජලය අක්‍රීය ප්‍රතිශෝෂණය උත්තේජනය කරයි

20) එවිට රුධිර පරිමාව හා පීඩනය වැඩිවී සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වේ

$$18 + 20 = 38$$

$$38 \times 4 = 152$$

උපරිම ලකුණු 150

(08) (a) මානව සමෙහි ව්‍යුහය විස්තර කරන්න.

ප්‍රධාන ස්ථර 2කි

1. බාහිර ස්ථරය අපිච්ඡර්මය
2. අභ්‍යන්තර ස්ථරය චර්මය
3. සමට යටින් ඇති ස්ථරය අධස්චර්මය
4. එය මේද පටකය හා අරියල් පටකයෙන් තැනී ඇත.

අපිච්ඡර්මය

5. කෙරවිනිභවනය වූ ස්ථරිකුල ශල්කමය අපිච්ඡදයෙන් සමන්විතය
6. අපිච්ඡර්මයට රුධිර සැපයුමක් නැත.
7. අභ්‍යන්තර සෛල ස්ථරය ජනක ස්ථරය වේ.
8. සෛල සමේ මතුපිටට ක්‍රමයෙන් තල්ලු වන අතර වෙනස්කම්වලට භාජනය වේ.
9. මතුපිට සෛල පැතලි, තුනී න්‍යෂ්ටි රහිත අප්ඵී සෛල වේ.
10. ඒවායේ සෛල ජලාස්මය තන්තුමය ප්‍රෝටීනයක්වන කෙරටින් මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය වේ.
11. ජනක ස්ථරයේ මෙලනින් ස්‍රාවය කරන මෙලනොසයිට ඇත.

චර්මය

12. අරියල සම්බන්ධක පටකවලින් තැනී ඇත.
13. පුරකයේ ඉලාස්ටික් තන්තු හා කොලැජන් තන්තු එකිනෙකට සම්බන්ධ වී දැකිය හැකිය.
14. සෛල ලෙස, තන්තු සෛල/ කුඹ සෛල/ මහා භක්ෂක සෛල ඇත.
15. රුධිර හා වසා වාහිනී
16. සංවේදී ස්නායු අන්ත
17. ස්වේද ග්‍රන්ථ
18. ස්නේහ ස්‍රාවී ග්‍රන්ථ
19. රෝම/ රෝම උද්ගාමක පේශි
20. සංවේදී ප්‍රතිග්‍රාහක/ මර්කල් මඩල/මයිස්නර් දේහානු/නිදහස් ස්නායු අන්ත/පැසිනියන් දේහාණු /රෝනි දේහානු/කුඩුස් අන්ත බල්බ

(b) කංකාල පේශි වලනයේ මූලික යාන්ත්‍රණය විස්තර කරන්න.

- 1) කංකාල පේශි සංකෝචනය ප්‍රධාන වශයෙන් ඉව්ඡානුග වන අතර දෛහික ස්නායු පද්ධතිය මගින් පාලනය වේ.
- 2) කංකාල පේශි සංකෝචනය පිළිබඳව විස්තර කරන්නේ සර්පණ සූත්‍රිකා වාදය මඟිනි.
- 3) මෙයට අනුව නංකාල පේශි සෛලයක් සංකෝචනය වන විට සෑම සාකෝමියරයකම ඇති ඝන සහ සිහින් සූත්‍රිකා එක මත එක ලිස්සා යයි.
- 4) එවිට සාකෝමියරයේ අන්ත දෙකෙහි ඇති Z රේඛා එකිනෙකට ළංවීමෙන් සාකෝමියරය කෙටි වේ. / පේශි සෛල කෙටි වේ.
- 5) සාකෝමියරයේ ඝන සූත්‍රිකා සෑදී ඇති මයොසීන් අනුවේ හිස් අඩු ශක්ති තත්ත්වයක පවතින විට
- 6) එම හිස්වලට ATP අනු සමග බැඳේ.
- 7) පසුව ATP අනු ADP හා පොස්පේට් අනු බවට ජල විච්ඡේදනය වී ශක්තිය පිටවී
- 8) මයොසීන් හිස ඉහළ ශක්ති මට්ටමකට ළඟා වේ.

- 9) එවිට මයොසින් වල හිස ඇක්ටින්වල ඇති මයොසින් හිස් සඳහා ඇති බන්ධන ස්ථානයට හරස් සේතු මගින් බැඳේ.
- 10) පසුව *ADP* හා පොස්පේට් නිදහස් කර මයොසින් හිස නැවත අඩු ශක්ති මට්ටමකට පැමිණේ.
- 11) එවිට සාකෝමියරයේ මධ්‍ය දෙසට සිහින් තන්තු ඇදෙන අතර සාකෝමියරය කෙටි වේ.
- 12) නව *ATP* අනුවක් මයොසින් හිසට බැඳුනු විට හරස් සේතු බිඳ වැටී මයොසින් හිස ඇක්ටින්වලින් ගැලවේ.
- 13) ඉන්පසු නැවත හරස් සේතු සැදීමේ චක්‍රයක් ආරම්භ වේ.
- 14) මෙසේ බන්ධනය වීම් හා නිදහස්වීම් ගනනාවක් නැවත නැවත සිදුවීම පේශී සංකෝචනයේදී සිදු වේ.
- 15) මේ ක්‍රියාවලිය පේශී සෛලයේ සෑම පේශී කෙරින්තකම මුළු දිග ඔස්සේ සිදු වේ.
- 16) එක් සහ සූත්‍රිකාවක මයොසින් හිස් ගනනාවක් පවතින අතර තත්පරයකදී මේ හිස් සෑම එකක්ම හරස් සේතු සාදයි.
- 17) මේ සඳහා Ca^{2+} හා සමහර අනෙකුත් ප්‍රෝටීන පේශී සංකෝචනයේදී විශේෂ කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.
- 18) මයොසින් හිසට ඇක්ටින් සූත්‍රිකා සම්බන්ධ විය හැක්කේ Ca^{2+} අයන මගින් බන්ධන ස්ථාන නිරාවරණය වූ විට පමණි.

$$20 + 18 = 38$$

$$38 \times 4 = 152$$

උපරිම ලකුණු 150

(09) (a) සෛලය තුළට ආගන්තුක *DNA* ලබා ගැනීමේ ක්‍රම කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

1. පරිණාමනය
2. පාරනයනය
3. ජාන තුවක්කුව භාවිතය
4. *Agrobacterium* භාවිතයෙන් ජාන හුවමාරුව
5. මෙහිදී ප්‍රයෝජනවත් *DNA* හි පිටපත් විශාල සංඛ්‍යාවක්.
6. ධාරක සෛල සමඟ මිශ්‍ර කෙරේ.
7. සෛල තුළට *DNA* ලබා ගැනීමේ කාර්යක්ෂමතාව අඩු බැවින් විවිධ ප්‍රතිකර්මමගින් ශක්‍යතාවය වැඩිකළ හැක පාරනයනය
8. ධාරක සෛල බැක්ටීරියා භක්ෂක මගින් ආසාදනය කිරීමේ හැකියාව මත රඳා පවතී.
9. ප්‍රයෝජනවත් ජානය, විකරණයට ලක් කළ වයිරස ජීනෝමය තුළට සමෝධානික කර
10. ප්‍රෝටීන කැප්සිඩය තුළට අසුරාලයි.
11. වයිරස අංශුව සාමාන්‍ය ආසාදන ක්‍රියාවලිය මෙන් ම ප්‍රතිසංයෝජන *DNA* ද සම්ප්‍රේෂණය කළ හැක.
12. කැප්සිඩය *DNA* ආරක්ෂා කරයි
13. පාරනයනය, පරිණාමනයට වඩා කාර්යක්ෂම ය.
14. ජාන තුවක්කුව භාවිතයේ දී රත්‍රන් වැනි බැර ලොහවල කුඩා අංශු
15. ප්‍රයෝජනවත් *DNA* වල පිටපත් විශාල සංඛ්‍යාවකින් ආලේප කර
16. අංශු ඉහළ ප්‍රවේගයකින් පරිණාමනය විය යුතු සෛලය තුළට විදිය
17. *Agrobacterium* භාවිතයෙන් ජාන හුවමාරුව තවත් ක්‍රමයකි.
18. ඉහත බැක්ටීරියාව ශාකය ආසාදනය මගින් අර්බුදයක් සාදයි. මුදුන් ගවු රෝගය සාදයි
19. ගවු වේ සෛල *Agrobacterium* ප්ලාස්මිඩයේ බන්ධයක් මගින් ප්‍රවේණිකව පරිණාමනය වී ඇත.
20. *Agrobacterium* හි T- *DNA* වලින් ප්‍රවණ්ඩ ජාන ඉවත්කර එම අවකාශ තුළට ප්‍රයෝජනවත් ජාන නිවේෂණය කොට
21. එහි ආසාදන හැකියාව ඔස්සේ ශාක සෛලතුළට මුදා හරී.

(b) ශාක වර්ධනය හා අදාළව පාංශු ක්‍ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ අන්තර් ක්‍රියා විස්තර කරන්න.

1. පසේ සිටින පාංශු ක්ෂුද්‍රජීවීන් සෘජුවම ශාක සමඟ අන්තර්ක්‍රියා කරයි.
2. මූලගෝලය
3. දිලීරක මූල
4. අන්තර්ශාකීය මේ අන්තර්ක්‍රියා වෙති.

5. අන්තර්ගතය යනු ශාක සෛල, දිලීර හෝ බැක්ටීරියා සමඟ ඇති අන්තර්ක්‍රියාවකි.
6. නයිට්‍රජන් තිර කිරීම/ ජලය හා පොස්පරස් වැනි පෝෂක ඇතුළු කර ගැනීම වැඩි කිරීම/ ඉන්ඩොල් ඇසිටික් අම්ලය වැනි ශාක හෝමෝන ස්‍රාවය කිරීම/ යකඩ සීමාකාරී තත්වවලදී යකඩ ඇතුළුකර ගැනීම/ ව්‍යාධිජනකයන්ට එරෙහිව ආරක්ෂණය වැනි ක්‍රියා මගින්
7. ක්ෂුද්‍රජීවීන් ශාකවලට විශාල වශයෙන් වාසිදායක වේ.
8. ක්ෂුද්‍රජීවීන්ට අත්‍යවශ්‍ය කාබනික ද්‍රව්‍ය ශාකවලින් ඔවුන්ට සපයයි.
9. මූල ගෝලය යනු ශාකමුල් හා මුල් මතුපිට වටා මිලිමීටර් කිහිපයක් දක්වා වූ පස අතර ඇති සහජීවී අන්තර් ක්‍රියාවකි.
10. ක්ෂුද්‍ර පාරිසරික කලාපයකි.
11. මූලගෝලය පෘථිවිය මත ඇති අධිකතම ජෛව විවිධත්වය සහිත /ගතික වාසස්ථානයකි.
11. මූලගෝලයේ ජීවත්වන ක්ෂුද්‍රජීවීන් මුල් විසින් නිර්‍යාස වන සිනි/ ඇමයිනෝ අම්ල/ විවිධ ඇරෝමැටික සංයෝග මත පෝෂණය වෙති.
12. මූලගෝලයේ ඇති පෝෂක / අවකාශය / ජලය සඳහා ප්‍රතික්ෂුද්‍රජීවී ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරමින් ක්ෂුද්‍රජීවීහු ඔවුනොවුන් එකිනෙකා සමඟ විරුද්ධ ලෙස තරඟ කරති.
13. මූලගෝලය බහුල වශයෙන් වාසස්ථානය කර ගනුයේ බැක්ටීරියා ය.
14. උදා :- *Pseudomonas / Bacillus / Agrobacterium*
15. මුල්වල මතුපිට පෘෂ්ඨය වෙත ළඟා වීම සඳහා මුල්වලින් නිර්‍යාස කරන ද්‍රව්‍ය බැක්ටීරියා සඳහා රසායනික සංඥා ලෙස ක්‍රියාකරයි.
16. ව්‍යාධිජනක හා සහජීවී දිලීර දෙවර්ගයම මූලගෝලය ආශ්‍රිතව සිටියි.
17. දිලීරක මූල යනු ශාක මුල් හා දිලීර අතර සහජීවී සංගමයකි
18. ශාකයට ජලය හා පෝෂක ලබාගත හැකි ශාකමුල් මතුපිට පෘෂ්ඨයෙහි ප්‍රමාණය මේ දිලීරක මුල් මගින් වැඩි කරයි
19. ශාකයක මුල්වලට ළඟාවිය නොහැකි පෝෂක ද්‍රව්‍ය අඩංගු, පසේ පවතින කුඩා සිදුරු තුළට මේ දිලීරක මුල්වලට ළඟා විය හැකිය
20. වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ පොස්පරස්/ Zn / Cu වැනි අවල පෝෂක ලබා ගැනීම දිලීරක මුල් මගින් වේගවත් කිරීම වේ.
21. දිලීරක මූල ශාකයෙන් ඵන්ද්‍රිය/කාබන් ලබා ගනියි.

$$21 + 21 = 42$$

$$\text{ඕනෑම} \quad 38 \times 4 = 152$$

$$\text{උපරිම ලකුණු} \quad 150$$

(10) කෙටි සටහන් ලියන්න.

(a) බහුකාර්යතාවය

1. ඇතැම් අවස්ථාවලදී, එක් ජානයක ප්‍රකාශනය වීම එකිනෙක හා සම්බන්ධයක් නැති ගති ලක්ෂණ රාශියක් ප්‍රකාශනය වීමට බලපායි. මෙම ක්‍රියාවලිය බහුකාර්යතාවයයි.
2. උදා :- සිස්ටික් ගයිව්‍රෝසිස්
3. දැකැති සෛල රෝගය

දැකැති සෛල රෝගය

4. දැකැති සෛල රෝගය තනි ජානයක විකෘතියක් හේතුවෙන් රතු රුධිරාණුවල හිමොග්ලොබින් ප්‍රෝටීනයේ වෙනස්වීමක් නිසා මෙම රෝගය ඇති වේ.
5. සමයුග්මක නිලීන පුද්ගලයින්ගේ සියළුම හිමොග්ලොබින් දැකැති සෛල ප්‍රභේදයට අයත් වේ.
6. ඉහළ උන්නතාංශයක ජීවත් වන/ආතතියෙන් පෙළෙන මිනිසුන්ගේ රුධිරය තුල අඩු ඔක්සිජන් ප්‍රමාණයක් අන්තර්ගත වේ.
7. රුධිරයේ ඇති අඩු ඔක්සිජන් අන්තර්ගතය මගින් දැකැති සෛල හිමොග්ලොබින් ප්‍රෝටීන ඒකරාශී කරන අතර එමගින් රක්තාණුවල දැකැති හැඩයක් ඇති වේ.
8. දැකැති සෛල ඇතැම් විට කුඩා රුධිරවාහිනී තුල සමූහනය වී අවහිර කරන අතර දේහ කොටස් රාශියක පටක හා අවයවවලට හානි කරයි.
9. මේ නිසා වකුගඩු අකර්මණ්‍ය වීම/ තවත් අකරනිය/ ත්‍රොම්බෝසිස ආදී රෝගී තත්ව ප්‍රතිඵලවිය හැක.

සිස්ටික් ගයිව්‍රෝසිස්

10. සාමාන්‍ය ස්වභාවයට වඩා සනකම් හා ඇලෙන සුළු බවින් වැඩි ශ්ලේෂ්මල ඇති කරන රෝගී තත්වයකි.

11. මෙහි ප්‍රතිඵල ලෙස අග්නිදිග/ පෙණහැලි/ ආහාර ජීරණ මාර්ගය/ ප්‍රජනන අවයව වැනි ස්ථානවල ශ්ලේෂ්මලය එක්රැස්වීම නිසා
12. පෙණහැලි ආසාදන/ ශ්වසන පද්ධතියේ බිඳ වැටීම්/ ජීරණය දුර්වල වීම/ වඳභාවය ආදී තත්ව ඇති වේ.
13. ශ්ලේෂ්මලය සනකම් වන්නේ ජලාස්ම පටලයේ ඇති දෝෂ සහිත ක්ලෝරයිඩ් නාලිකා මගින් අධිකව ක්ලෝරීන් ස්‍රාවය කරන බැවිනි
14. මෙලෙස තීරයක් පටල ක්ලෝරයිඩ් නාලිකාවල දෝෂ ඇතිවන්නේ සිස්ටික් - ෆයිබ්‍රෝසිස් - පාර පටල යාමක (CFTR) ප්‍රෝටීනවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙසයි.
15. CFTR ජානයේ විකෘතියක් නිසා විකෘති CFTR ප්‍රෝටීන ඇති වේ.
16. මෙම තත්වය දෛහික වර්ණදේහවල සිදුවන නිලීන ආබාධයකි.

(b) ජීවී විශේෂ සංරක්ෂණය

1. ජීවී විශේෂ උපරිම සංඛ්‍යාවක දිගුකාලීන පැවැත්ම තහවුරු කිරීම ප්‍රධාන අරමුණයි.
2. වඳ වී යෑමේ තර්ජනයට මුහුණ පා ඇති ජීවී විශේෂ සුරැකිය යුතු අතර
3. ඔවුන්ගේ ප්‍රජනන ක්‍රියාවලිය නොකඩවා පවත්වාගෙන යාම හා ඔවුන්ගේ පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා පියවර ගත යුතුය.

ප්‍රධාන ආකාර 2කි

4.ස්ථානීය සංරක්ෂණය

5. විතැන් සංරක්ෂණය

ස්ථානීය සංරක්ෂණය

6. ජීව විශේෂයේ ආරක්ෂාව හා ඔවුන්ගේ ප්‍රජනනය ස්වභාවික වාසස්ථානයේ දී තහවුරු කෙරේ.
7. මෙහිදී මූලික වශයෙන් විශාල ගහණයක් සහ
8. ප්‍රමාණවත් වූ උචිත වූත් වාසස්ථාන තිබෙන බවට වග බලා ගත යුතුය.
9. උදා :- යාල/ මින්නේරිය ජාතික උද්‍යානය වැනි ජාතික උද්‍යාන/ කන්නෙළිය/ පිදුරුතලාගල බඳු වන රක්ෂිත
- විතැන් සංරක්ෂණය
10. විශේෂය ස්වභාවික වාසස්ථානයෙන් පිටතට ගෙන නොනැසී ජීවත් වන සේත්, ප්‍රජනනය තහවුරු වන සේත් වෙනත් ස්ථානයක දී රැකබලා ගැනීම මෙහිදී සිදු වේ
11. උදා :- සත්වෝද්‍යාන /උද්භිද උද්‍යාන

(c) ඩයටම

1. ජලජවාසී/මිරිදිය හා කරදිය හි වාසය කරයි.
2. ඒක සෛලික
3. විදුරු ආකාර බිත්තිය අතිපිහිතවන කොටස් දෙකකින් යුක්තයි
4. (පෙක්ටික් හා සිලිකාවලින් සමන්විත) සෛල බිත්ති සහිතයි
5. හැඩය හා පෘෂ්ඨයේ ඇති සලකුණු අනුව විශාල විවිධත්වයක් දරයි.
6. රත්වත් දුඹුරු පාටයි / රත්වත් දුඹුරු ඇල්ෆී
7. සංචිත ආහාරය තෙල් සහ
8. ක්‍රයිසොලැමිනාරීන් වේ.
9. ප්‍රභාසංස්ලේෂී වර්ණක- ක්ලෝරෆිල් a
10. ක්ලෝරෆිල් c,
11. කැරොටීන්
12. සැන්තොෆිල්

$$16 + 11 + 12 = 39$$

$$\text{මිනූම} \quad 38 \times 4 = 152$$

$$\text{උපරිම ලකුණු} \quad 150$$

